

Tabella 2b

Costituzioni (a testo pieno) presenti nel Codice Teodosiano, come a noi pervenuto (ed. Mommsen), riunite dai compilatori giustinianeî a due o tre in un'unica costituzione, con le corrispondenti costituzioni nel *Codex repetitae praelectionis*.

<p>C. 1.4.3 De episcopali audientia et de diversis capitulis, quae ad ius curamque et reverentiam pontificalem pertinent. IMPPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS AAAA. NEOTERIO PP. Nemo deinceps tardiores fortassis adfatus nostrae perennitatis expectet: exsequantur iudices, quod indulgere consuevimus. Ubi primum dies paschalis extiterit, nullum teneat carcer inclusum, omnium vincula solvantur. 1. Sed ab his secernimus eos, quibus contaminari potius gaudia laetitiamque communem, si dimittantur, animadvertimus. 2. Quis enim sacrilego diebus sanctis indulgeat? quis adultero vel stupri vel incesti reo tempore castitatis ignoscat? quis non raptorem virginis in summa quiete et gaudio communi persequatur instantius? 3. Nullam accipiat requiem vinculorum, qui quiescere sepultos quadam sceleris immanitate non sinit: patiatuor tormenta veneficus, maleficus, adulterator violatorque monetae: homicida et parricida quod fecit semper expectet: reus etiam maiestatis de domino, adversum quem talia molitus est, veniam sperare non debet. 4. His ergo tali quoque sub absolute damnatis indultum nostrae serenitatis eo praecepti fine concludimus, ut remissionem veniae crimina nisi semel commissa non habeant, ne in eos liberalitatis augustae referatur humanitas, qui impunitatem veteris admissi non emendationi potius quam consuetudini deputarunt. D.V K. MART. MEDIOLANO ARCADIO A. ET BAUTONE VC. CONSS. a. 385</p>	
<p>CTh. 9.38.6 De indulgentiis criminum IMPPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. AD ANTI-DIUM V.C. VICARIUM Paschalis laetitiae dies ne illa quidem gemere sinit ingenia, quae flagitia fecerunt; pateat insuetis horridus carcer aliquando luminibus. Alienum autem censemus ab indulgentia, qui nefariam criminum conscientiam in maiestatem superbe animaverit, qui parricidali furore raptus sanguine proprio manum tinxit, qui cuiusque praeterea hominis caede maculatus est, qui genialis tori ac lectuli fuit invasor alieni, qui verecundiae virginalis raptor extitit, qui venerandum cognati sanguinis vinculum profano caecus violavit incestu, vel qui noxiis quaesita graminibus et diris innummurata secretis mentis et corporis venena composuit, aut qui sacri oris imitator et divinorum vultuum adpetitor venerabiles formas sacrilegio eruditus inpressit. His ergo tali quoque sub absolute damnatis indultum nostrae serenitatis eo praecepti fine concludimus, ut remissionem veniae crimina nisi semel commissa non habeant, ne in eos liberalitatis augustae referatur humanitas, qui impunitatem veteris admissi non emendationi potius quam consuetudini deputarunt. RECITATA XII KAL. AUG. ROMAE SYAGRIO ET EUCHERIO CONSS. a.381</p>	<p>CTh. 9.38.8 De indulgentiis criminum IDEM < IMPPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS > AAA. AD NEOTERIUM P.P. Nemo deinceps tardiores fortassis affatus nostrae perennitatis exspectet: exsequantur iudices, quod indulgere consuevimus. Ubi primum dies paschalis extiterit, nullum teneat carcer inclusum, omnium vincula solvantur. Sed ab his secernimus eos, quibus contaminari potius gaudia laetitiamque communem, si dimittantur, advertimus. Quis enim sacrilego diebus sanctis indulgeat? Quis adultero vel incesti reo tempore castitatis ignoscat? Quis non raptorem in summa quiete et gaudio communi persequatur instantius? Nullam accipiat requiem vinculorum, qui quiescere sepultos quadam sceleris immanitate non sinit; patiatuor tormenta veneficus maleficus adulteratorque monetae; homicida quod fecit semper exspectet; reus etiam maiestatis de domino, adversum quem talia molitus est, veniam sperare non debet. DAT. V KAL. MART. MEDIOLANO ARCADIO A. I. ET BAUTONE V. C. CONSS. a. 385</p>

Annotazioni:

le costituzioni nel CTh. sono nello stesso titolo, ma non consecutive;

le rubriche nei due codici sono diverse

Summ. ant. a CTh. 9.38.6 *ui similis tertiae contrarior quartae et admonet criminis incursum iterari non debere*; la c.3 non è inserita nel C.

Summ. ant. a CTh. 9.36.8 *uiii similis superiori*; la c.7 non è inserita nel C.

Tabella 2 b

<p>C. 1.4.6 De episcopali audientia et de diversis capitulis, quae ad ius curamque et reverentiam pontificalem pertinent. IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. RUFINO PP. Addictos supplicio et pro criminum immanitate damnatos nulli clericorum vel monachorum, eorum etiam, quos synoditas vocant, per vim atque usurpationem vindicare liceat ac tenere, sed reos ad locum poenae sub prosecutione pergentes nullus teneat aut defendat. 1. Sed sciat se cognitor triginta librarum auri multa, primates officii capitali esse sententia feriendos, nisi usurpatio ista aut protinus vindicetur aut, si tanta clericorum aut monachorum audacia est, ut bellum potius quam iudicium futurum esse existimetur, ad clementiam nostram commissa referantur, ut nostro arbitrio mox severior ultio procedat. 2. Ad episcoporum sane culpam ut cetera redundabit, si quid forte in ea parte regionis, in qua ipsi populos christianae religionis doctrinae insinuatione moderantur, ex his, quae fieri hac lege prohibuimus a monachis perpetratum esse cognoverint nec vindicaverint. 3. Quibus in causa criminali humanitatis consideratione, si tempora suffragantur, interponendae provocationis copiam non negamus. D. VI K. AUG. MNIZO HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. a. 398</p>	
<p>CTh. 9.40.16 De poenis IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. EUTYCHIANO P.P. POST ALIA: Addictos supplicio et pro criminum immanitate damnatos nulli clericorum vel monachorum, eorum etiam, quos synoditas vocant, per vim adque usurpationem vindicare liceat ac tenere. Quibus in causa criminali humanitatis consideratione, si tem-pora suffragantur, interponendae provocationis copiam non negamus, ut ibi diligentius examinetur, ubi contra hominis salutem vel errore vel gratia cognitoris obpressa putatur esse iustitia: ea condicione, ut, sive pro consule, comes Orientis, praefectus Augustalis, vicarii fuerint cognitores, non tam ad clementiam nostram quam ad amplissimas pote-states sciant esse referendum. Eorum enim de his plenum volumus esse iudicium, qui, si ita res est et crimen exegerit, rectius possint punire damnatos. 1.Reos etiam tepore pro-vocationis emenso ad locum poenae sub prosecutione pergentes nullus aut teneat aut de-fendat, sed sciat se cognitor XXX librarum auri multa, primates officii capitali esse sen-tentia feriendos, nisi usurpatio ista aut protinus vindicetur aut, si tanta clericorum ac mo-nachorum audacia est, ut bellum potius quam iudicium futurum esse existimetur, ad clementiam nostram commissa referantur, ut nostro mox severior ultio procedat arbitrio. 2.Ad episcoporum sane culpam ut cetera redundabit, si quid forte in ea parte regionis, in qua ipsi populo Christianae religionis doctrinae insinuatione moderantur, ex his quae fieri hac lege prohibemus a monachis perpetratum esse cognoverint nec vindicaverint. Ex quorum numero rectius, si quos forte sibi deesse arbitrantur, cler-icos ordinabunt. ET CETERA. DAT. VI KAL. AUG. MNYZO HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. a.398</p>	<p>CTh. 11.30.57 De appellationibus et poenis earum et consultationibus IDEM < IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS > AA. AD EUTYCHIANUM P.P.POST ALIA: Addictos supplicio et pro criminum immanitate damnatos nulli clericorum vel monachorum, eorum etiam quos synoditas vocant, per vim atque usurpationem vindicare liceat ac tenere. Quibus in causa criminali humanitatis consideratione, si tempora suffragantur, interponendae provocationis copiam non negamus, ut ibi diligentius examinetur, ubi contra hominis salutem vel errore vel gratia cognitoris obpressa putatur esse iustitia; ea condicione, ut sive pro consule, comes Orientis, Augustalis, vicarii fuerint cognitores, non tam ad clementiam nostram quam ad amplissimas potestates sciant esse referendum. Eorum enim de his plenum volumus esse iudicium, qui, si ita res est et cri-men exegerit, rectius possint punire damnatos. ET CETERA. DAT. VI KAL. AUG. MNIZO HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. a.398</p>

Annotazioni:

le costituzioni nel CTh. sono in titoli diversi;

le rubriche nei due codici sono diverse;

CTh. 9.40.16 è *iungenda* con CTh. 9.45.3; 11.30.57 e 16.2.33;

le due cc. sono anche = C. 7.62.29 che è *iungenda* con C. 1.4.7 (non pervenuta nei manoscritti del CTh.) e C. 1.3.12 (CTh. 9.45.3)

Tabella 2 b

<p>C. 1.5.2 De haereticis et manichaeis et samaritis IMPPP. GRATIANUS VALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. AD HESPERIUM PP. Omnes vetitae legibus et divinis et imperialibus constitutionibus haereses perpetuo conquiescant et nemo ulterius conetur quae reppererit profana praecepta vel docere vel discere: ne antistites eorundem audeant fidem insinuare, quam non habent, et ministros creare, quod non sunt: ne per coniventiam iudicantium omniumque, quibus per constitutiones paternas super hoc cura mandata est, eiusmodi audacia neglegatur et crescat. 1. Haereticorum autem vocabulo continentur et latis adversus eos sanctionibus debent succumbere, qui vel levi argumento iudicio catholicae religionis et tramite detecti fuerint deviare. D. III NON. AUG. MEDIOLANO. ACC. XIII K. SEPT. AUSONIO ET OLYBRIO CONSS. a.379</p>		
<p>CTh. 16.5.5 De haereticis IMPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. AD HESPERIUM P.P. Omnes vetitae legibus et divinis et imperialibus haereses perpetuo conquiescunt. ant. Quisquis opinionem plectibili ausu dei profanus inminuit, sibi tantummodo nocitura sentiat, aliis obfutura non pandat. Quisquis redempta venerabili lavacro corpora reparata morte tabificat, id auferendo quod geminat, sibi solus talia noverit, alios nefaria institutione non perdat. Omnesque perversae istius superstitionis magistri pariter et ministri, seu illi sacerdotali adsumptione episcoporum nomen infamant seu, quod proximum est, presbyterorum vocabulo religionem mentiuntur, seu etiam se diaconos, cum nec Christiani quidem habeantur, appellant, hi conciliabulis damnatae dudum opinionis abstineant. Denique antiquato rescripto, quod apud Sirmium nuper emersit, ea tantum super catholica observatione permaneant, quae perennis recordationis pater noster et nos ipsi victura in aeternum aequae numerosa iussione mandavimus. DAT. III NON. AUG. MEDIOLANO, ACC. XIII KAL. SEPT. AUXONIO ET OLYBRIO CONSS. a.379</p>	<p>CTh. 16.5.24 De haereticis IDEM <IMPPP. THEODOSIUS, ARCADIUS ET HONORIUS> AAA. RUFINO P.P. Haereticorum dementia nec ulterius conetur perpetrare quae reppererit nec illicita habere concilia, nusquam profana praecepta vel docere vel discere: ne antistites eorundem audeant fidem insinuare, quam non habent, et ministros creare, quod non sunt, ne per coniventiam iudicantium omniumque, quibus per constitutiones paternas super hoc cura mandata est, eiusmodi audacia neglegatur et crescat. HDAT. VII ID. IUL. CONSTANTINOPOLI ARCADIO III ET HONORIO II AA. CONSS. a.394</p>	<p>CTh. 16.5.28 De haereticis IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. AURELIANO PROCONSULI ASIAE Haereticorum vocabulo continentur et latis adversus eos sanctionibus debent succumbere, qui vel levi argumento iudicio catholicae religionis et tramite detecti fuerint deviare. Ideoque experientia tua Heuresium haeticum nec in numero sanctissimorum antistitum habendum esse cognoscat. DAT. III NON. SEPT. CONSTANTINOPOLI OLYBRIO ET PROBINO CONSS. a.395</p>

Annotazioni:

le tre costituzioni nel CTh. sono stesso titolo, ma non consecutive;

le rubriche dei due codici sono analoghe, non uguali;

Summ. ant. a CTh. 16.5.24 *xu duodecimae et xiii similis*; *le cc. 12 e 13 non sono inserite nel C.*

Tabella 2 b

<p>C.1.5.4 De haereticis et manichaeis et samaritis IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. ET THEODOSIUS A. SENATORI PP. Manichaeos seu manichaeas vel donatistas meritissima severitate persequimur. Huic itaque hominum generi nihil ex moribus, nihil ex legibus sit commune cum ceteris. 1. Ac primum quidem volumus esse publicum crimen, quia, quod in religione divina committitur, in omnium fertur iniuriam. Quos bonorum etiam publicatione persequimur: quae tamen cedere iubemus proximis quibusque personis, ita ut ascendentium vel descendendum vel venientium ex latere cognatorum usque ad secundum gradum velut in successione ordo servetur. Quibus ita demum ad capiendas facultates esse ius patimur, si non et ipsi pari conscientia polluuntur. 2. Ipsos quoque volumus amoveri ab omni liberalitate et successione quolibet titulo veniente. 3. Praeterea non donandi, non emendi, non vendendi, non postremo contrahendi cuiquam convicto relinquimus facultatem. 4. In mortem quoque inquisitio tendatur. Nam si in criminibus maiestatis licet memoriam accusare defuncti, non immerito et hic debet subire iudicium. 5. Ergo et suprema illius scriptura irrita sit, sive testamento sive codicillo sive epistula sive quolibet genere reliquerit voluntatem qui manichaeus fuisse convincitur: hoc quoque casu eadem illa circa gradus superius comprehensos condicione servata. 6. Sed nec filios heredes existere aut adire permittimus, nisi a paterna pravitate discesserint: delicti enim veniam paenitentibus damus. 7. In eos etiam auctoritatis aculei dirigantur, qui eos domibus suis damnanda provisione defendent. 8. Servos insuper extra noxam esse volumus, si dominum sacrilegum evitantes ad ecclesiam catholicam servitio fidelio transierint. D. VIII K. MART. ROMAE HONORIO VII ET THEODOSIO II AA. CONSS. a. 407</p>	
<p>CTh. 16.5.35 De haereticis IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. DOMINATORI VICARIO AFRI- CAE Noxios Manichaeos execrabilesque eorum conventus, dudum iusta animadversione damnatos, etiam speciali praeceptione cohiberi decernimus. Quapropter quaesiti adducantur in publicum ac detestati criminosi congrua et severissima emendatione resecentur. In eos etiam auctoritatis aculei dirigantur, qui eos domibus suis damnanda provisione defendent. DAT. XVI KAL. IUN. MEDIOLANO THEODORO V. C. CONS. a. 399</p>	<p>CTh. 16.5.40 De haereticis IDEM <IMPPP. ARCADIUS, HONORIUS ET THEODOSIUS> AAA. SENATORI P.U. Quid de Donatistis sentiremus, nuper ostendimus. Praecipue tamen Manichaeos vel Frygas sive Priscillianistas meritissima severitate persequimur. Huic itaque hominum generi nihil ex moribus, nihil ex legibus sit commune cum ceteris. 1. Ac primum quidem volumus esse publicum crimen, quia quod in religionem divinam committitur, in omnium fertur iniuriam. 2. Quos bonorum etiam publicatione persequimur, quae tamen cedere iubemus proximis quibusque personis, ita ut ascendentium vel descendendum vel venientium ex latere cognatorum usque ad secundum gradum velut in successione ordo servetur. Quibus ita demum ad capiendas facultates esse ius patimur, si non et ipsi pari conscientia polluuntur. 3. Ipsos quoque volumus amoveri ab omni liberalitate et successione quolibet titulo veniente. 4. Praeterea non donandi, non emendi, non vendendi, non postremo contrahendi cuique convicto relinquimus facultatem. 5. In mortem quoque inquisitio tendit. Nam si in criminibus maiestatis licet memoriam accusare defuncti, non immerito et hic debet subire iudicium. Ergo et suprema illius scribtura inrita sit, sive testamento sive codicillo sive epistula sive quolibet genere reliquerit voluntatis qui aut Manichaeus aut Fryga aut Priscillianista fuisse convincitur, hoc quoque casu eadem illa circa gradus superius comprehensos condicione servata: alioquin nec filios heredes existere aut adire permittimus, nisi a paterna pravitate discesserint: delicti enim veniam paenitentibus damus. 6. Servos etiam extra noxam esse volumus, si dominum sacrilegum revertentes ad ecclesiam catholicam servitio fidelio transierint. 7. Praedium, quo se huiusmodi hominum coetus, domino, etsi non communione criminis implicato, sciente tamen nec prohibente, contraxit, patrimonio nostro societur, ac, si dominus ignoravit, actor vel procurator possessionis coercitus plumbo perpeti metallorum operi deputetur, conductor, si idoneus est, deportabitur. 8. Rector provinciae, si haec crimina dissimulatione vel gratia delata distulerit aut convicta neglexerit, sciat se multa viginti librarum auri feriendum. Defensores quoque et principales urbium singu-</p>

Tabella 2 b

	larum nec non et officia provincialia decem librarum auri poena constringet, nisi in his, quae a iudicibus super hoc praecepta fuerint, exsequendis et sagacissimam curam et sollertissimam operam commodarint. DAT. VIII KAL. MART. ROMAE HONORIO VII ET THEODOSIO II AA. CONSS. a. 407
--	--

Annotazioni:

le due costituzioni nel CTh. sono nello stesso titolo, ma non consecutive;

le rubriche dei due codici sono simili, non identiche.

Tabella 2 b

<p>C. 1.5.5 De haereticis et manichaeis et samaritis IMP. THEODOSIUS A. ET VALENTINIANUS C. FLORENTIO PP. Ariani et macedoniani, pneumatomachi et apollinariani et novatiani sive sabbatiani, eunomiani, tetradiatae sive tessaescaedecatae, valentiniani, papianistae, montanistae seu priscillianistae vel phryges vel pepuzitae, marcianistae, borboriani, messaliani, eutythitae sive enthusiastae, donatistae, audiani, hydroparastatae, tascodrogitae, batrachitae, hermeieciani, photiniani, pauliani, marcelliani, ophitae, encratitae, apotactitae, saccophori et, qui ad imam usque scelerum nequitiam pervenerant, manichaei nusquam in Romano solo conveniendi orandique habeant facultatem. 1. Manichaeis etiam de civitatibus expellendis et ultimo supplicio tradendis, quoniam nihil his relinquendum loci est, in quo ipsis etiam elementis fiat iniuria, cunctisque legibus, quae contra eos ceterosque qui nostrae fidei refragantur olim latae sunt diversisque prolatae temporibus, semper viridi observantia valituris sive de donationibus in haereticorum conventicula, quae ipsi audacter ecclesias nuncupare conantur, factis sive ex ultima voluntate rebus qualitercumque relictis sive de privatis aedificiis, in quae domino permittente vel conivente convenerint, venerandae nobis catholicae vindicandis ecclesiae sive de procuratore, qui hoc nesciente domino fecerit, decem librarum auri multam vel exilium, si sit ingenuus, subituro, metallum vero post verbera, si servilis condicionis sit. 2. Ita ut nec in publico convenire loco nec aedificare sibi quasi ecclesias nec ad circumscriptionem legum quicquam meditari valeant, omni civili et militari, curiarum etiam et defensorum et iudicium sub viginti librarum auri interminatione prohibendi auxilio. 3. Illis etiam in sua omnibus manentibus firmitate, quae de militia poenisque variis de diversis sunt haereticis promulgata, ut nec speciale quidem beneficium adversus leges valeat impetratum. D. III K. IUN. CONSTANTINOPOLI FELICE ET TAURO CONSS. a. 428</p>	
<p>CTh. 16.5.59 De haereticis IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. ASCLEPIODOTO P.P. POST ALIA: Manichaei et Fryges, quos Pepyztas sive Priscillianistas vel alio latentiore vocabulo appellant, Arriani itidem Macedonianique et Eunomiani, Novatiani ac Sabbatiani ceterique haeretici sciunt universa sibi hac quoque constitutione denegari, quae illis generalium sanctionum interdixit auctoritas, puniendis, qui contra generalium constitutionum interdicta venire temptaverint. DAT. V ID. APRIL. CONSTANTINOPOLI ASCLEPIODOTO ET MARINIANO CONSS. a.423</p>	<p>CTh. 16.5.65 De haereticis IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. FLORENTIO P.P. IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. ASCLEPIODOTO P.P. Haereticorum ita est reprimenda insania, ut ante omnia quas ab orthodoxis abreptas tenent ubicumque ecclesias statim catholicae ecclesiae tradendas esse non ambigant, quia ferri non potest, ut, qui nec proprias habere debuerant, ab orthodoxis possessas aut conditas suaque temeritate invasas ultra detineant. 1. Dein ut, si alios sibi adiungant clericos vel, ut ipsi aestimant, sacerdotes, decem librarum auri multa per singulos ab eo, qui fecerit et qui fieri passus sit vel, si paupertatem praetendant, de communi clericorum eiusdem superstitionis corpore vel etiam donariis ipsis extorta nostro inferatur aerario. 2. Post haec, quoniam non omnes eadem austeritate plectendi sunt, Arrianis quidem, Macedonianis et Apollinarianis, quorum hoc est facinus, quod nocenti meditatione decepti credunt de veritatis fonte mendacia, intra nullam civitatem ecclesiam habere liceat; Novatianis autem et Sabbatianis omnis innovationis adimatur licentia, si quam forte temptaverint; Eunomiani vero, Valentiniani, Montanistae seu Priscillianistae, Fryges, Marcianistae, Borboriani, Messaliani, Euchitae sive Enthusiastae, Donatistae, Audiani, Hydroparastatae, Tascodrogitae, Fotiniani, Pauliani, Marcelliani et qui ad imam usque scelerum nequitiam pervenerunt Manichaei nusquam in Romano solo conveniendi orandique habeant facultatem; Manichaeis etiam de civitatibus expellendis, quoniam nihil his omnibus relinquendum loci est, in quo ipsis etiam elementis fiat iniuria. 3. Nulla his penitus praeter cohortalinam in provinciis et castrensem indulgentia militia; nullo donationis faciendae invicem, nullo testamenti aut voluntatis ultimae penitus iure concesso; cunctisque legibus, quae contra hos ceterosque, qui nostrae fidei refragantur, olim latae sunt diversisque promulgatae temporibus, semper viridi observantia valituris, sive de donationibus in haereticorum factis ecclesias, sive ex ultima voluntate rebus qualitercumque relictis, sive de privatis aedificiis, in quae domino permittente vel conivente convenerint, venerandae nobis catholicae vindicandis eccle-</p>

Tabella 2 b

	<p>siae, sive de procuratore, qui hoc nesciente domino fecerit, decem librarum auri multam vel exilium, si sit ingenuus, subito, metallum vero post verbera, si servilis conditionis sit; ita ut nec in publico convenire loco nec aedificare sibi ecclesias nec ad circumscriptionem legum quicquam meditari valeant, omni civili et militari, curiarum etiam et defensorum et iudicum sub viginti librarum auri interminatione prohibendi auxilio. Illis etiam in sua omnibus manentibus firmitate, quae de militia et donandi iure ac testamenti factione vel neganda penitus vel in certas vix concessa personas poenisque variis de diversis sunt haereticis promulgatae, ita ut nec speciale quidem beneficium adversus leges valeat impetratum. 4. Nulli haereticorum danda licentia vel ingenuos vel servos proprios, qui orthodoxorum sunt initiati mysteriis, ad suum rursus baptismum deducendi, nec vero illos, quos emerint vel qualitercumque habuerint necdum suae superstitioni coniunctos, prohibendi catholicae sequi religionem ecclesiae. Quod qui fecerit vel, cum sit ingenuus, in se fieri passus sit vel factum non detulerit, exilio ac decem librarum auri multa damnabitur, testamenti et donationis faciendae utrique deneganda licentia. 5. Quae omnia ita custodiri decernimus, ut nulli iudicum liceat delatum ad se crimen minori aut nulli coercitioni mandare, nisi ipse id pati velit, quod aliis dissimulando concesserit.</p> <p>DAT. III KAL. IUN. CONSTANTINOPOLI FELICE ET TAURO CONSS. a.428</p>
--	---

Annotazioni:

le due costituzioni nel CTh. sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
 le rubriche dei due codici sono simili;
 un'altra parte di CTh. 16.5.65 è in C. 1.6.3.

Tabella 2 b

<p>C. 1.6.1 Ne sanctum baptismum iteretur IMPPP. VALENS, GRATIANUS ET VALENTINIANUS AAA. AD FLORIANUM VICARIUM ASIAE Antistitem, qui sanctitatem baptismi illicita usurpatione geminaverit, sacerdotio indignum esse censemus. Eorum enim condemnamus errorem, qui apostolorum praecepta calcantes christiani nominis sacramenta sortitos alio rursus baptisate non purificant, sed incestant, lavacri nomine polluentes. D. XVI K. NOV. CONSTANTINOPOLI GRATIANO A. IIII ET MEROBAUDE CONSS. a.377</p>	
<p>CTh. 16.6.1 Ne sanctum baptismum iteretur IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS AA. AD IULIANUM PROC. AFRICAE Antistitem, qui sanctitatem baptismi illicita usurpatione geminaverit et contra instituta omnium eam gratiam iterando contaminaverit, sacerdotio indignum esse censemus. DAT. X KAL. MART. TREVIRIS VALENTINIANO ET VALENTE IIII AA. CONSS. a.373</p>	<p>CTh. 16.6.2 Ne sanctum baptismum iteretur IMPPP. VALENS, GRATIANUS ET VALENTINIANUS AAA. AD FLORIANUM VICARIUM ASIAE Eorum condemnamus errorem, qui apostolorum praecepta calcantes Christiani nominis sacramenta sortitos alio rursus baptisate non purificant, sed incestant, lavacri nomine polluentes. Eos igitur auctoritas tua erroribus miseris iubebit absistere ecclesiis, quas contra fidem retinent, restitutis catholicae. Eorum quippe institutiones sequendae sunt, qui apostolicam fidem sine intermutatione baptismi probaverunt. Nihil enim aliud praecipere volumus, quam quod evangeliorum et apostolorum fides et traditio incorrupta servavit, sicut lege divini parentum nostrorum Constantini Constanti Valentiniani decreta sunt. I. Sed plerique expulsi de ecclesiis occulto tamen furore grassantur, loca magnarum domorum seu fundorum illicito frequentantes; quos fiscalis publicatio comprehendet, si piaculari doctrinae secreta praebuerint, nihil ut ab eo tenore sanctio nostra deminuat, qui dato dudum ad Nitentium praecepto fuerat constitutus. Quod si errorem suum diligunt, suis malis domesticoque secreto, soli tamen, foveant virus impiae disciplinae. DAT. XVI KAL. NOV. CONSTANTINOPOLI GRATIANO A. IIII ET MEROBAUDE CONSS. a.377</p>

Annotazioni:

le due costituzioni nel CTh. sono nello stesso titolo e sono consecutive;
le rubriche dei due codici sono identiche.

Tabella 2 b

<p>C. 1.9.6 De iudaeis et caelicolis IMPPP. VALENTINIANUS THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. CYNEGIO PP. Ne quis Christianam mulierem in matrimonium Iudaeus accipiat neque Iudaeae Christianus coniugium sortiatur. Nam si quis aliquid huiusmodi admiserit, adulterii vicem commissi huius crimen obtinebit, libertate in accusandum publicis quoque vocibus relaxata. D. PRID. ID. MART. THESSALONICA THEODOSIO A. II ET CYNEGIO CONSS. a. 388</p>	
<p>CTh. 3.7.2 De nubtiis IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. CYNEGIO P.P. Ne quis Christianam mulierem in matrimonio Iudaeus accipiat, neque Iudaeae Christianus coniugium sortiatur. Nam si quis aliquid huiusmodi admiserit, adulterii vicem commissi huius crimen obtinebit, libertate in accusandum publicis quoque vocibus relaxata. DAT. PRID. ID. MART. THESSALONICA THEODOSIO A. II ET CYNEGIO V. C. CONSS. a.388</p>	<p>9.7.5 Ad legem Iuliam de adulteriis IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. CYNEGIO P.P. Ne quis Christianam mulierem in matrimonium Iudaeus accipiat neque Iudaeae Christianus coniugium sortiatur. Nam si quis aliquid huiusmodi admiserit, adulterii vicem commissi huius crimen optinebit, libertate in accusandum publicis quoque vocibus relaxata. DAT. PRID. ID. MAR.. THESSALONICAE THEODOSIO A. II. ET CYNEGIO CONSS. a.326</p>

Annotazioni:

le due costituzioni nel CTh. sono in titoli diversi e sono *geminæ*;
le rubriche nei due codici sono diverse

Tabella 2 b

<p>C. 1.9.12 De iudaeis et caelicolis IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. IOVIO PP. Caelicolarum nomen inauditum quodammodo novum crimen superstitionis vindicavit. Ii, nisi ad dei cultum venerationemque Christianam conversi fuerint, his legibus, quibus praecipimus haereticos adstringi, se quoque noverint attinendos. I. Aedificia autem eorum, quae nescio cuius dogmatis novi conventus habent, ecclesiis vindicentur. Certum est enim, quidquid a fide christianorum discrepat, legi Christianae esse contrarium. D. K. APRIL. RAVENNA HONORIO VIII ET THEODOSIO III AA. CONSS. a.409</p>	
<p>CTh. 16.8.19 De iudaeis, caelicolis et samaritanis IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. IOVIO P.P. Caelicolarum nomen inauditum quodammodo novum crimen superstitionis vindicabit. Ii nisi intra anni terminos ad dei cultum venerationemque Christianam conversi fuerint, his legibus, quibus praecipimus haereticos adstringi, se quoque noverint adtinendos. Certum est enim, quidquid a fide Christianorum discrepat, legi Christianae esse contrarium. Quam quidam adhuc, vitae suae etiam et iuris inmemores, adtractare ita audent, ut de Christianis quosdam foedum cogant taetrumque Iudaeorum nomen induere. Et quamvis qui haec admiserint, priscorum principum legibus iure damnati sint, non tamen paenitet saepius admonere, ne mysteriis Christianis inbuti perversitatem Iudaicam et alienam Romano imperio post Christianitatem cogantur arripere. Ac si quisquam id crediderit esse temptandum, auctores facti cum consciis ad poenam praeteritis legibus cautam praecipimus constringi, quippe cum gravius morte sit et inmitius caede, si quis ex Christiana fide incredulitate Iudaica polluat. Et idcirco iubemus, ne ecclesiis quisquam nocens vel cuiusquam abducere fideli ac devota deo praeceptione sancimus, sub hac videlicet definitione, ut, si quisquam contra hanc legem venire temptaverit, sciat, se ad maiestatis crimen esse retinendum. DAT. KAL. APRIL. RAVENNAE HONORIO VIII ET THEODOSIO III AA. CONSS. a.409</p>	<p>CTh. 16.5.43 De haereticis IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. CURTIO P.P. Omnia, quae in Donatistas, qui et Montenses vocantur, Manichaeos sive Priscillianistas vel in gentiles a nobis generalium legum auctoritate decreta sunt, non solum manere decernimus, verum in executionem plenissimam effectumque deduci, ita ut aedificia quoque vel horum vel Caelicolarum etiam, qui nescio cuius dogmatis novi conventus habent, ecclesiis vindicentur. Poena vero lege proposita veluti convictos tenere debebit eos, qui Donatistas se confessi fuerint vel catholicorum communionem refugerint scaevae religionis obtentu, quamvis Christianos esse se simulent. ET CETERA DAT. XVII KAL. DEC. ROMAEO BASSO ET PHILIPPO CONSS. 408/407</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;

la rubrica del C. è simile ad una delle due del CTh.;

CTh. 16.8.19 è *iungenda* a CTh. 2.8.25 non inserita nel C. e la frase finale è utilizzata in C. 1.12.2 sotto la rubrica *De his qui ad ecclesias confugiunt vel ibi exclamant*

CTh. 16.5.43 è *iungenda* a CTh.16.10.19 non inserita nel C.

Tabella 2 b

<p>C. 1.9.13 De iudaeis et caelicolis IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. IOHANNI PP. Die sabbato ac reliquis sub tempore, quo iudaei cultus sui reverentiam servant, neminem aut facere aliquid aut ulla ex parte conveniri debere praecipimus ita tamen, ut nec illis detur licentia eodem die christianos orthodoxos convenire, ne christiani forte ex interpellatione iudaeorum ab officialibus praefatis diebus aliquam sustineant molestiam , cum fiscalibus commodis et litigiis privatorum constat reliquos dies posse sufficere. D. VII K. AUG. RAVENNAE HONORIO VIII ET THEODOSIO V AA. CONSS.a. 412</p>	
<p>CTh. 2.8.26 De feriis IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. IOHANNI P.P. POST ALIA: Die sabbata ac reliquis, sub tempore, quo Iudaei cultus sui reverentiam servant, neminem aut facere aliquid aut ulla ex parte conveniri debere praecipimus, cum fiscalibus commodis et litigiis privatorum constat reliquos dies posse sufficere. ET CETERA. DAT. VII K. AUG. RAVENNA DD. NN. HONORIO VIII ET THEODOSIO III AA. CONSS. a.412</p>	<p>CTh. 8.8.8 De executoribus et exactionibus IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. IOHANNI P.P. POST ALIA: Die sabbata ac reliquis sub tempore, quo Iudaei cultus sui reverentiam servant, neminem aut facere aliquid aut ulla ex parte conveniri debere praecipimus, cum fiscalibus commodis et litigiis privatorum constet reliquos dies posse sufficere. ET CETERA. DAT. VII KAL. AUG. RAVENNA HONORIO VIII ET THEODOSIO III AA. CONSS. 409/412</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi e, forse, sono *iungendae*;
 le due rubriche del CTh. sono entrambe diverse a quella del C.

Tabella 2 b

<p>C. 1.10.1 Ne christianum mancipium haereticus vel paganus vel iudaeus habeat vel possideat vel circumcidat IMP. CONSTANTIVS A. AD EVAGRIVM Iudaeus servum christianum nec comparare debet nec largitatis vel alio quocumque titulo consequatur. Quod si aliquis iudaeorum mancipium vel christianum habuerit vel sectae alterius seu nationis crediderit ex quacumque causa possidendum et id circumciderit, non solum mancipii damno multetur, verum etiam capitali sententia puniatur, ipso servo pro praemio libertate donando. D. ID. AVG. CONSTANTINOPOLI CONSTANTIO II ET CONSTATE CONSS. a. 339</p>		
<p>CTh.16.9.1 Ne christianum mancipium iudaeus habeat IMP. CONSTANTINVS A. AD FELICEM P.P. Si quis Iudaeorum Christianum mancipium vel cuiuslibet alterius sectae mercatus circumciderit, minime in servitute retineat circumcisum, sed libertatis privilegiis, qui hoc sustinuerit, potiat. ET CETERA DAT. XII KAL. NOV. CONSTANTINOPOLI; PROPOSITA VIII ID. MAI. CARTHAGINE NEPOTIANO ET FACUNDO CONSS. a. 335</p>	<p>CTh. 16.9.2 Ne christianum mancipium iudaeus habeat IMP. CONSTANTIVS A. AD EVAGRIVM Si aliquis Iudaeorum mancipium sectae alterius seu nationis crediderit comparandum, mancipium fisco protinus vindicetur: si vero emptum circumciderit, non solum mancipii damno multetur, verum etiam capitali sententia puniatur. Quod si venerandae fidei conscia mancipia Iudaeus mercari non dubitet, omnia, quae aput eum reperiuntur, protinus auferantur nec interponatur quicquam morae, quin eorum hominum qui Christiani sunt possessione careat. ET CETERA. DAT. ID. AVG. CONSTANTIO A. II ET CONSTATE A. CONSS. a.339</p>	<p>CTh.16.9.4 Ne christianum mancipium iudaeus habeat IDEM <IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS> AA. MONAXIO P.P. Iudaeus servum Christianum nec comparare debet nec largitatis titulo consequi. Qui non hoc observaverit, dominio sibi petulanter adquisito careat, ipso servo, si quod fuerit gestum sua sponte duxerit publicandum, pro praemio libertate donando. Verum ceteros, quos rectae religionis participes constitutos in suo censu nefanda superstitione iam videtur esse sortita vel deinceps hereditatis seu fideicommissi nomine fuerit consecuta, sub hac lege possideat, ut eos nec invitos nec volentes caeno propriae sectae confundat, ita ut, si haec forma fuerit violata, sceleris tanti auctores capitali poena proscriptione comitante plectantur. DAT. III ID. APRIL. CONSTANTINOPOLI HONORIO A. XI ET CONSTANTIO V. C. II CONSS. a. 417</p>

Annotazioni:

nel CTh. le tre costituzioni sono nello stesso titolo e le prime due sono consecutive;

le rubriche dei due codici sono simili;

nel CTh. 16.9.1 è iungenda di 16.8.5 non inserita nel C.;

Summ. ant. 16.9.2 xxx superiori similis si iudeus christianum comparauerit mancipium fisco societetur si circumciderit et damnum pretii poenaque plectatur quodsi catholica omnia ab eo auferantur

Summ. ant. CTh. 16.9.4 xxxii superiori contraria seruum christianum iudeum neque habere neque in dotem dare; la c.3 non è conservata nel C.

Tabella 2 b

<p>C. 1.47.1 Ne comitibus rei militaris vel tribunis lavacra praestentur IMPPP. ARCADIUS HONORIUS ET THEODOSIUS AAA. ANTHEMIO PP. Omnem inquietudinem a curiis et civitatibus praecipimus prohiberi nec ulla privata ab his succendi balnea ad tribunorum vel ducum aliorumve militarium comitum usus nec adaerationem aliquam pro hac causa profligari. Illustribus enim tantum viris comitibus ac magistris militum si tamen id voluerint hoc ministerium indulgemus: dupli poena violatoribus huius sanctionis imminente. D. V K. DEC. CONSTANTINOPOLI ARCADIO A. VI ET PROBO CONSS. a.406</p>	
<p>CTh. 7.11.1 Ne comitibus et tribunis lavacra praestentur IMPPP. ARCADIUS, HONORIUS ET THEODOSIUS AAA. ANTHEMIO P.P. Omnem vel ex pristini severitate decreti vel ex hoc sacro praecepto, quod sub ea-dem poena profertur, inquietudinem a curiis et civitatibus praecipimus prohiberi nec ulla privatas ab his succendi balneas ad tribunorum sive ad minorum comitum usus, sed inlustribus tantum viris comitibus ac magistris militum, si tamen id voluerint, concessum esse cognoscant hoc ministerium. DAT. V KAL. DEC. CONSTANTINOPOLI ARCADIO A. VI ET PROBO V C CONSS. a. 406</p>	<p>CTh. 7.11.2 Ne comitibus et tribunis lavacra praestentur IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. MONAXIO P.P. Lege dudum lata, quae omnem licentiam exigendi ab provincialibus lavacra tribunis et comitibus inferioribus denegavit, duces limitis Eufraetensis diurnos tremisses pro lignis et balneis exegisse comperimus. Ideoque praecipimus memorati limitis duces, quos abhinc triennio talia sibi contra legem lucra vindicasse constiterit, in duplum ea redhibere et in posterum sub eiusdem poenae metu hanc exactionis licentiam prohiberi. DAT. V KAL. AUG. CONSTANTINOPOLI HONORIO A. XI ET CONSTANTIO II V C CONSS a. 417</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;
le rubriche dei due codici sono simili;

Tabella 2 b

<p>C. 3.12.6 De feriis IMPPP. VALENTINIANUS THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. ALBINO PU. Omnes dies iubemus esse iuridicos. 1. Illos tantum manere feriarum dies fas erit, quos geminis mensibus ad requiem laboris indulgentior annus accepit aestivis fervoribus mitigandis et autumnis fetibus decerpendis. 2. Kalendarum quoque Ianuarium consuetos dies otio mancipamus. 3. His adicimus natalicios dies urbium maximarum Romae atque Constantinopolis, quibus debent iura differri, qui et ab ipsis nata sunt, sacros quoque paschae dies, qui septeno vel praecedunt numero vel sequuntur, dies etiam natalis atque epiphaniarum Christi et quo tempore commemoratio apostolicae passionis totius Christianitatis magistrae a cunctis iure celebratur: in quibus etiam praedictis sanctissimis diebus neque spectaculorum copiam reseramus. 4. In eadem observatione numeramus et dies solis, quos dominicos rite dixere maiores, qui repetito in se calculo revolvuntur. 5. Parem necesse est habere reverentiam, ut ne apud ipsos arbitros vel a iudicibus flagitatos vel sponte delectos ulla sit agnitio iurgiorum, nostris etiam diebus, qui vel lucis auspicia vel ortus imperii protulerunt. 6. In quindecim autem paschalibus diebus compulsio et annonariae functionis et omnium publicorum privatorumque debitorum differatur exactio. D. VII ID. AUG. ROMAE TIMASIO ET PROMOTO CONSS. a.389</p>		
<p>CTh. 2.8.19 De feriis IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. ALBINO P.U. Omnes dies iubemus esse iuridicos. Illos tantum manere feriarum dies fas erit, quos geminis mensibus ad requiem laboris indulgentior annus accepit, aestivis fervoribus mitigandis et autumnis fetibus decerpendis. 1. Kalendarum quoque Ianuarium consuetos dies otio mancipamus. 2. His adicimus natalicios dies urbium maximarum Romae atque Constantinopolis, quibus debent iura defferri, quia et ab ipsis nata sunt. 3. Sacros quoque paschae dies, qui septeno vel praecedunt numero vel sequuntur, in eadem observatione numeramus, nec non et dies solis, qui repetito in se calculo revolvuntur. 4. Parem necesse est habere reverentiam nostris etiam diebus, qui vel lucis auspicia vel ortus imperii protulerunt. DAT. VII ID. AUG. ROMAE TIMASIO ET PROMOTO CONSS. a. 389</p>	<p>CTh. 15.5.5. De spectaculis IDEM <IMP. THEODOSIUS> A. ET VALENTINIANUS CAES. ASCLEPIODOTO P.P. Dominico, qui septimanae totius primus est dies, et natali adque epifaniorum Christi, paschae etiam et quinquagesimae diebus, quamdiu caelestis lumen lavacri imitantia novam sancti baptismatis lucem vestimenta testantur, quo tempore et commemoratio apostolicae passionis totius Christianitatis magistrae a cunctis iure celebratur, omni theatrorum adque circensium voluptate per universas urbes earundem populis denegata totae Christianorum ac fidelium mentes dei cultibus occupentur. Si qui etiam nunc vel Iudaeae impietatis amentia vel stolidae paganitatis errore adque insania detinentur, aliud esse supplicationum noverint tempus, aliud voluptatum. Ac ne quis existimet in honorem numinis nostri veluti maiore quadam imperialis officii necessitate compelli et, nisi divina religione contempta spectaculis operam praestat, subeundam forsitan sibi nostrae serenitatis offensam, si minus circa nos devotionis ostenderit quam solebat, nemo ambigat, quod tunc maxime mansuetudini nostrae ab humano genere defertur, cum virtutibus dei omnipotentis ac meritis universi obsequium orbis inpenditur. DAT. KAL. FEB. CONSTANTINOPOLI THEODOSIO A. XI ET VALENTINIANO CAES. I CONSS. . a.425</p>	<p>CTh. 8.8.3 De executoribus et exactionibus IMPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. AD PRINCIPIUM P.P. Solis die, quem dominicum rite dixere maiores, omnium omnino litium negotiorum conventionum quiescat intentio; debitum publicum privatumque nullus efflagitet; ne apud ipsos quidem arbitros vel in iudiciis flagitatos vel sponte delectos ulla sit agnitio iurgiorum. Et non modo notabilis, verum etiam sacrilegus iudicetur, qui a sanctae religionis instituto rituve deflexerit. DAT. III. NON. NOV. AQUILEIAE, ACCEPTA VIII. KAL. DEC. ROMAE HONORIO NOBILISSIMO PUERO ET EVODIO V. C. CONSS. a.386</p>

Annotazioni:

nel CTh. le tre costituzioni sono in titoli diversi;
la prima rubrica è uguale a quella del C.

Tabella 2 b

Tabella 2 b

<p>C. 3.12.7 De feriis IDEM <IMPPP. VALENTINIANUS THEODOSIUS ET ARCADIUS> AAA. TATIANO PP. Actus omnes seu publici seu privati diebus quindecim paschalibus conquiescant. In his tamen emancipandi et manumittendi cuncti licentiam habeant, et super his acta non prohibeantur D. VI K. IUN. CONSTANTINOPOLI ARCADIO A. II ET RUFINO CONSS.a.392</p>	
<p>CTh. 2.8.1 De feriis IMP. CONSTANTINUS A. HELPIDIO Sicut indignissimum videbatur diem solis veneratione sui celebrem altercantibus iurgiis et noxiis partium contentionibus occupari, ita gratum ac iucundum est eo die quae sunt maxime votiva, conpleri. Atque ideo emancipandi et manumittendi die festo cuncti licentiam habeant et super his rebus acta non prohibeantur. PROPOSITA V NON. IUL. CARALIS CRISPO II ET CONSTANTINO II CC. CONSS. a. 321</p>	<p>CTh. 2.8.21 De feriis IDEM <IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS> AAA. TATIANO P.P. Actus omnes seu publici seu privati diebus quindecim paschalibus sequestrentur. DAT. VI K. IUN. CONSTANTINOPOLI ARCADIO A. II ET RUFINO CONSS. a. 392</p>

Annotazioni:

Nel CTh. le due costituzioni stesso nello stesso titolo, ma non consecutive;
 le rubriche dei due codici sonno identiche.

Tabella 2 b

<p>C. 3.28.27 De inofficioso testamento IMP. CONSTANTINUS A. AD LUCRIUM VERINUM Fratres vel sorores uterini ab inofficiosi actione contra testamentum fratris vel sororis penitus arceantur: consanguinei autem durante vel non agnatione contra testamentum fratris sui vel sororis de inofficioso quaestionem movere possunt , si scripti heredes infamiae vel turpitudinis vel levis notae macula adsparguntur vel liberti, qui perperam et non bene merentes maximisque beneficiis suum patronum adsecuti instituti sunt, excepto servo necessario herede instituto. D. ID. APRIL. SIRMIO CONSTANTINO A. V ET LICINIO C. CONSS .a. 319</p>	
<p>CTh. 2.19.1 De inofficioso testamento IMP. CONSTANTINUS A. AD LUCRIUM VERINUM Fratres uterini ab inofficiosis actionibus arceantur et germanis tantummodo fratribus adversus eos dumtaxat institutos heredes, quibus inustas constiterit esse notas detestabilis turpitudinis, agnatione durante sine auxilio praetoris petitionis aditus reseretur. DAT. ID. APRIL. SIRMIO CONSTANTINO A. V ET LICINIO CONSS. a. 319</p>	<p>CTh. 2.19.3 De inofficioso testamento IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD CONCILIUM BYZACENORUM Servus necessarius heres instituendus est, quia non magis patrimonium quam infamiam consequi videtur. Unde claret actionem inofficiosi fratribus relaxatam, cum infamiae aspergitur vitiis qui heres extitit, omniaque fratribus tradi, quae per turpitudinem aut aliquam levem notam capere non potest institutus. Ita in hac quoque parte, si quando libertis heredibus institutis fratres fuerint alieni, inofficiosi actione proposita praevaleant in omnibus occupandis facultatibus defuncti, quas ille perperam ad liberos voluerat pertinere. DAT. VI K. AUG. COLONIAE AGRIPPINAE PACATIANO ET HILARIANO CONSS. a.332</p>

Annotazioni

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive

le rubriche dei due codici sono identiche;stessa rubrica

CTh. 2.19.3 è *iungenda* a CTh. 4.10.1, inserita in C. 6.7.2 sotto la rubrica *De libertis et eorum liberis*

Tabella 2 b

<p>C. 4.26.13 Quod cum eo qui in aliena est potestate negotium gestum esse dicitur, vel de peculio seu quod iussu aut de in rem verso IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. IOHANNI PP. Dominos ita constringi manifestum est actione praetoria, quae appellatur quod iussu, si certam numerari praeceperint servo actorive pecuniam. 1. Igitur in perpetuum edictali lege sancimus, ut, qui servo colono conductori procuratori actorive possessionis pecuniam mutuum det, sciat dominos possessionum cultoresve terrarum obligari non posse. 2. Neque familiares epistulas, quibus homines plerumque commendant absentem, in id trahere convenit, ut pecuniam, quam non rogatus fuerat, impendisse pro praediis mentiatur, cum, nisi specialiter ut pecuniam praestet a domino fuerit postulatus, idem dominus teneri non possit. 3. Creditaque quantitate multari volumus creditores, si huiusmodi personis non iubente domino nec fideiussoribus specialiter acceptis fuerit credita pecunia. 4. Sane creditori licentiam damus, ut, si liber a rationibus quas gerebat fuerit inventus actor servus procuratorve praediorum, utilis actio pateat de peculio. D. V ID. IUL. RAVENNAE HONORIO XIII ET THEODOSIO X AA. CONSS. a.422</p>	
<p>CTh. 2.31.1 Quod iussu IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. IOHANNI P.P. POST ALIA: Dominos ita constringi manifestum est actione praetoria, quae appellatur quod iussu, si certam numerari praeceperint servo actorive pecuniam. Igitur in perpetuum edictali lege sancimus, ut, qui servo colono conductori procuratori actorive possessionis pecuniam commodat, sciat dominos possessionum cultoresve terrarum obligari non posse. Neque familiares epistulas, quibus homines plerumque commendantur absentium, in id trahere convenit, ut pecuniam quoque, quam non rogatus fuerat, impendisse se pro praediis mentiatur, cum, nisi specialiter ut pecuniam commodet a domino fuerit postulatus, idem dominus teneri non possit; creditaque quantitate multari volumus creditores, si huiusmodi personis non iubente domino nec fideiussoribus specialiter acceptis fuerit commodata pecunia. DAT. V ID. IUL. RAVENNA HONORIO XIII ET THEODOSIO X AA. CONSS. a.422</p>	<p>CTh. 2.32.1 De peculio IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. IOHANNI P.P. POST ALIA: Hoc quoque creditoribus non negamus, ut, si liber a rationibus fuerit quas gerebat inventus actor servus procuratorve praediorum, utilis actio pateat de peculio. ET CETERA. DAT. V ID. IUL. RAVENNA DD. NN. HONORIO XIII ET THEODOSIO X AA. CONSS. a.422</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;

la rubrica del C. e comprende le due del CTh.;

nel CTh. le due costituzioni sono *iungendae* fra loro e anche a CTh. 2.13.1 *De actionibus ad potentes translatis* (= C. 2.13.2 sotto la rubrica *Ne liceat potentioribus patrocinium litigantibus praestare vel actiones in se transferre*), 2.28.1 *De pecuniae sequestratione prohibita* (=C. 4.4.1 sotto la rubrica *De prohibita sequestratione pecuniae*), 2.30.2 *De pigneribus* (=C. 8.15.8 sotto la rubrica *Si aliena res pignori data sit* e 11.48.17 sotto la rubrica *De agricolis censitis vel colonis*), 8.8.10 *De executoribus et exactionibus* (=C. 12.60.4 sotto la rubrica *De executoribus et exactionibus*)

Tabella 2 b

<p>C. 4.47.2 Sine censu vel reliquis fundum comparari non posse IMP. CONSTANTINUS A. AD ANTONIUM MARCELLINUM PRAESIDEM Rei annonariae emolumenta tractantes cognovimus hanc esse causam maxime reliquorum, quod nonnulli captantes aliquorum momentarias necessitates sub hac condicione fundos comparant, ut nec reliqua eorum fisco inferant et immunes eos possideant. 1. Ideoque placuit, ut, si quem constiterit huiusmodi habuisse contractum atque hac lege possessionem esse mercatum, tam pro solidis censibus fundi comparati quam pro reliquis universis eiusdem possessionis obnoxius teneatur, cum necesse sit eum qui comparat censum rei comparatae agnoscere, nec licere cuidam rem sine censu comparare vel vendere. D. K. IUL. AGRIPPINAE CONSTANTINO A. V ET LICINIO C. CONSS. a. 319</p>	
<p>CTh. 3.1.2 De contrahenda emptione IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD GREGORIUM Qui comparat, censum rei comparatae cognoscat: neque liceat alicui rem sine censu vel comparare vel vendere. Inspectio autem publica vel fiscalis esse debet hac lege, ut, si aliquid sine censu venierit et id ab alio deferretur, venditor quidem possessionem, comparator vero id quod dedit pretium fisco vindicante perdat. 1. Id etiam placuit neminem ad venditionem rei cuiuslibet accedere, nisi eo tempore, quo inter venditorem et emptorem contractus sollemniter explicatur, certa et vera proprietas a vicinis demonstretur; usque eo legis istius cautione currente, ut, etiamsi subsellia vel, ut vulgo aiunt, scamna vendantur, ostendendae proprietatis probatio compleatur. 2. Nec inter emptorem et venditorem sollemnia in exquisitis cuniculis celebrentur, sed fraudulenta venditio penitus sepulta depereat. DAT. PRID. NON. FEBRUAR. CONSTANTINOPOLI FELICIANO ET TITIANO CONSS. a. 337</p>	<p>CTh. 11.3.1 Sine censu vel reliquis fundum comparari non posse IMP. CONSTANTINUS A. AD ANTONIUM MARCELLINUM PRAESIDEM PROVINCIAE LUGDUNENSIS PRIMAE Rei annonariae emolumenta tractantes, ut cognosceremus, quanta reliqua per singulas quasque provincias et per quae nomina ex huiusmodi pensationibus resedissent, cognovimus hanc esse causam maxime reliquorum, quod nonnulli captantes aliquorum momentarias necessitates sub hac condicione fundos opimos comparent et electos, ut nec reliqua eorum fisco inferant et immunes eos possideant. Ideoque placuit, ut, si quem constiterit huiusmodi habuisse contractum atque hoc genere possessionem esse mercatum, tam pro solidis censibus fundi comparati quam pro reliquis universis eiusdem possessionis obnoxius teneatur. DAT. KAL. IUL. AGRIPPINAE CONSTANTINO A. V ET LICINIO C. CONSS. a.319</p>

Annotazioni:

Nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;
la rubrica del C. è identica ad una delle due del CTh.

Tabella 2 b

<p>C. 4.61.5 De vectigalibus et commissis IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. MENANDRO Universi provinciales pro his rebus, quas ad usum proprium vel ad fiscum inferunt vel exercendi ruris gratia revehunt, nullum vectigal a stationariis exigantur. Ea vero, quae extra praedictas causas vel negotiationis gratia portantur, solitae praestationi subiugamus: capitali poena proposita stationariis et urbanis militibus et ceteris personis, quorum avaritia id temptari firmatur. D. III ID. IUL. CRISPO II ET CONSTANTINO II CONSS. 321</p>	
<p>CTh. 4.13.2 De vectigalibus et commissis IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. MENANDRO. Universi provinciales pro his rebus, quas ad usum proprium vel ad fiscum inferunt vel exercendi ruris gratia revehunt, nullum vectigal a stationariis exigantur. Ea vero, quae extra praedictas causas vel negotiationis gratia portantur, solitae praestationi subiugamus. DAT. III ID. IUL. CRISPO II ET CONSTANTINO CONSS. a. 321</p>	<p>CTh. 4.13.3 De vectigalibus et commissis IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. MENANDRO Rusticanos usibus propriis vel culturae ruris necessaria revehentes vectigal exigi non sinimus: capitali poena proposita stationariis et urbanis militibus et Tertii Augustanis, quorum avaritia id temptari firmatur. Pro ceteris autem rebus, quas quaestus gratia comparant vendituri, solitum eos oportet vectigal agnoscere. DAT. K. AUG. CRISPO II ET CONSTANTINO CONSS. a.321</p>

Annotazioni

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;
le rubriche dei due codici sono identiche;
le due costituzioni sono datate a pochi giorni di distanza

Tabella 2 b

<p>7.61.1 De relationibus IMP. CONSTANTINUS A. PROFUTURO PRAEFECTO ANNONAE Si quis iudicum duxerit esse referendum, nihil inter partes pronuntiet, sed magis super quo haesitandum putaverit, nostram consulat scientiam aut, si tulerit sententiam, minime postea, ne a se provocetur, relatione promissa terreat litigantes, sciens, quod, si hoc fecerit, nihilo minus iure appellationum res agitabitur. 1. Sed nec ad nos mittatur aliquid, quod plena instructionem indigeat. 2. Quotiens autem ad nostram scientiam iudex se polliceatur relaturum, consultationis exemplum litigatoribus ilico edi apud acta iubeat, ut, si cui forte relatio minus plena vel contraria videatur, is refutatorias preces similiter apud acta sine aliqua frustratoria dilatione offerat. D. IIII ID. FEBR. SIRMIO CONSTANTINO A. ET LICINIO C. CONSS. a. 319</p>	
<p>CTh. 11.29.2 De relationibus IDEM < IMP. CONSTANTINUS > A. PROFUTURO PRAEFECTO ANNONAE Si quis iudicum duxerit esse referendum, nihil pronuntiet, sed magis super quo haesitandum putaverit, nostram consulat scientiam aut, si tulerit sententiam, minime postea, ne a se provocetur, relatione promissa terreat litigantes. DAT. IIII ID. FEB. SIRMIO CONSTANTINO A. V ET LICINIO C. CONSS. a. 319</p>	<p>CTh. 11.30.1 De appellationibus et poenis earum et consultationibus IMP. CONSTANTINUS A. AD CLAUDIUM PLOTIANUM CORRECTOREM LUCANIAE ET BRITTIORUM Si in negotio civili cognitis utrisque actionibus pronuntiaveris te ad nostram scientiam relaturum, consultationis exemplum litigatoribus intra decem dies edi aput acta iubeas, ut, si cui forte relatio tua minus plena vel contraria videatur, is refutatorias preces simili-ter tibi aput acta offerat intra dies quinque, quam illi exemplum consultationis tuae obtu-leris. Iam dicationis tuae est omnia, quae aput te vel aput alios gesta fuerint in eo nego-tio, consultationi tuae cum refutatoriis litigantis adnectere, ita ut scias et decem dies, in-tra quos edi consultationem oportet, et quinque, intra quos preces refutatoriae offerendae sunt, continuos debere servari. Nam quinque diebus transactis nec offerentem preces re-futatorias litigatorem debetis audire, sed sine his, quoniam intra statutum tempus obla-tae non sunt, gesta omnia ad nostram referre scientiam. ET CETERA. DAT. III KAL. IAN. TREVIRIS CONSTANTINO A. III ET LICINIO III CONSS. a.313</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;

la rubrica del C.è identica ad una delle due del CTh.la prima rubrica è la stessa

Tabella 2 b

<p>C. 7.62.21 De appellationibus et consultationibus IDEM <IMP. CONSTANTIVS> A. AD LOLLIANVM PP. Quoniam iudices ordinarii provocationes aestimant respuendas, placet, ut, si quis appellationem suscipere recusaverit, quae non contra executionem, sed adversus sententiam iurgium terminantem fuerit interposita, triginta auri pondo cogatur largitionibus nostris inferre: triginta alia officio eius itidem soluturo, nisi ei pertinaciter restiterit atque actis contradixerit et, quid iure sit constitutum, ostenderit. D. VIII K. AUG. MESSADENSI. PP. CAPVAE ARBITIONE ET LOLLIANO CONSS. a.355</p>	
<p>CTh. 11.30.25 De appellationibus et poenis earum et consultationibus IDEM < IMPP. CONSTANTIVS ET CONSTANS > AA. AD LOLLIANVM P.P. Quoniam iudices ordinarii provocationes aestimant respuendas, placet, ut, si quis appellationem suscipere recusaverit, quae non ab executione vel a praeiudicio, sed a sententia iurgium terminante fuerit interposita, XXX pondo auri cogatur fisco inferre, triginta alias libras auri officio eius itidem soluturo. DAT. VIII KAL. AUG. MESSADENSI; PROPOSITA CAPVAE ARBITIONE ET LOLLIANO CONSS. a. 355</p>	<p>CTh. 11.30.58 De appellationibus et poenis earum et consultationibus IDEM < IMPP. ARCADIIVS ET HONORIVS > AA. THEODORO P.P. Multorum querellis excitati hac lege sancimus, ut, si quis provocatione interposita suspecti iudicis velit vitare sententiam, in hac voce liberam habeat potestatem nec timeat contumeliam iudiciorum, cum et ab ipsa iniuria possit facile provocare, maxime cum a solis tantum praefectis non sine dispendio causae provocare permissum sit. Sciant igitur cuncti sibi ab iniuriis et suspectis iudicibus et a capitali supplicio ac fortunarum dispendio provocationem esse concessam. I. Quod si quis posthac iudicum appellatione emissa libellos quoque oblatos audire noluerit, viginti librarum auri dispendio multabitur; officium vero eius nisi huic pertinaciter restiterit atque actis ita contradixerit et, quid iure sit constitutum, ostenderit, viginti quinque libras auri largitionibus nostris inferre cogetur. DAT. VII ID. IUN. MEDIOLANO THEODORO V. C. CONS. a. 399</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive

la rubrica del C. è simile a quella del CTh. rubrica analoga

CTh. 11.30.25 è *iungenda* a 11.36.11 *Quorum appellationes non recipiantur* non inserita nel C.;

CTh. 11.30.58 è utilizzata anche, più oltre nello stesso titolo, in C. 7.62.30 che ne mantiene *inscriptio e subscriptio*.

Tabella 2 b

<p>C. 7.62.29 De appellationibus et consultationibus IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. AD EUTYCHIANUM PP. Addictos supplicio et pro criminum immanitate damnatos nulli clericorum vel monachorum, eorum etiam quos synoditas vocant, per vim atque usurpationem vindicare liceat ac tenere. 1. Quibus in causa criminali humanitatis consideratione, si tempora suffragantur, interponendae provocationis copiam non negamus, ut ibi diligentius examinetur, ubi contra hominis salutem per errorem vel gratia cognitoris oppressa putatur esse iustitia: ea condicione, ut, si proconsules vel omnes Orientis, Augustalis, vicarii fuerint cognitores, non tam ad clementiam nostram quam ad amplissimas potestates sciant esse referendum. Eorum enim de his plenum volumus esse iudicium, qui, si ita res est et crimen exegerit, rectius possint punire damnatos. D. VI K. AUG. MNIZO HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. a.398</p>	
<p>CTh. 9.40.16 De poenis IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. EUTYCHIANO P.P. POST ALIA: Addictos supplicio et pro criminum immanitate damnatos nulli clericorum vel monachorum, eorum etiam, quos synoditas vocant, per vim adque usurpationem vindicare liceat ac tenere. Quibus in causa criminali humanitatis consideratione, si tempora suffragantur, interponendae provocationis copiam non negamus, ut ibi diligentius examinetur, ubi contra hominis salutem vel errore vel gratia cognitoris oppressa putatur esse iustitia: ea condicione, ut, sive pro consule, comes Orientis, praefectus Augustalis, vicarii fuerint cognitores, non tam ad clementiam nostram quam ad amplissimas potestates sciant esse referendum. Eorum enim de his plenum volumus esse iudicium, qui, si ita res est et crimen exegerit, rectius possint punire damnatos. 1. Reos etiam tempore provocationis emenso ad locum poenae sub prosecutione pergentes nullus aut teneat aut defendat, sed sciat se cognitorum XXX librarum auri multa, primates officii capitali esse sententia feriendos, nisi usurpatio ista aut protinus vindicetur aut, si tanta clericorum ac monachorum audacia est, ut bellum potius quam iudicium futurum esse existimetur, ad clementiam nostram commissa referantur, ut nostro mox severior ultio procedat arbitrio. 2. Ad episcoporum sane culpam ut cetera redundabit, si quid forte in ea parte regionis, in qua ipsi populo Christianae religionis doctrinae insinuatione moderantur, ex his quae fieri hac lege prohibemus a monachis perpetratum esse cognoverint nec vindicaverint. Ex quorum numero rectius, si quos forte sibi deesse arbitrantur, clericos ordinabunt. ET CETERA DAT. VI KAL. AUG. MNIZO HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. a. 398</p>	<p>CTh. 11.30.57 De appellationibus et poenis earum et consultationibus IDEM < IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS > AA. AD EUTYCHIANUM P.P. POST ALIA: Addictos supplicio et pro criminum immanitate damnatos nulli clericorum vel monachorum, eorum etiam quos synoditas vocant, per vim atque usurpationem vindicare liceat ac tenere. Quibus in causa criminali humanitatis consideratione, si tempora suffragantur, interponendae provocationis copiam non negamus, ut ibi diligentius examinetur, ubi contra hominis salutem vel errore vel gratia cognitoris oppressa putatur esse iustitia; ea condicione, ut sive pro consule, comes Orientis, Augustalis, vicarii fuerint cognitores, non tam ad clementiam nostram quam ad amplissimas potestates sciant esse referendum. Eorum enim de his plenum volumus esse iudicium, qui, si ita res est et crimen exegerit, rectius possint punire damnatos. ET CETERA. DAT. VI KAL. AUG. MNIZO HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. a. 398</p>

Annotazioni:

Nel CTh. le due costituzioni, in parte *geminae*, sono in titoli diversi;
 la rubrica del C. è simile ad una delle due del CTh.;
 nel C. la costituzione è *gemina* di C. 1.4.6 (vedi sopra nella stessa tabella)

Tabella 2 b

<p>C. 7.63.1 De temporibus et reparationibus appellationum seu consultationum IMP. CONSTANTINUS A. AD CRISPINUM Si quis per absentiam nominatus vel ad duumviratus aliorumque honorum infulas vel munus aliquod evocatus ad provocationis auxilium cucurrerit, ex eo die interponendae appellationis duorum mensum tempora ei computanda sunt, ex quo contra se celebratam nominationem didicisse monstraverit. Nam praesenti, qui factam nominationem cognovit et appellare voluerit, statim debet duorum mensum spatium computari. D. VIII ID. IUL. CONSTANTINO A. VI ET CONSTANTIO C. CONSS. a.320</p>	
<p>CTh. 11.30.10 De appellationibus et poenis earum et consultationibus IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD CRISPINUM Si quis per absentiam nominatus ad provocationis auxilium cucurrerit, ex eo die interponendae appellationis duorum mensum tempora ei computanda sunt, ex quo contra se celebratam nominationem didicisse se monstraverit. Nam praesenti, qui factam nominationem cognovit et appellare voluerit, statim debet duorum mensum spatium computari. DAT. VIII ID. IUL. CONSTANTINO A. VI ET CONSTANTINO C. CONSS. a.320</p>	<p>CTh. 11.30.19 De appellationibus et poenis earum et consultationibus IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD ANATOLIUM VICARIUM ASIAE POST ALIA: Si ad curiam nominati vel ad duumviratus aliorumque honorum infulas vel munus aliquod evocati putaverint appellandum, intra duos menses negotia perorentur. DAT. VI KAL. DEC. CONSTANTIO A. II ET CONSTATE CONSS. a.339</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
le rubriche dei due codici sono simili;
CTh. 11.30.19 é iungenda con CTh. 12.1.28 *De decurionibus*, non inserita in C.

Tabella 2 b

<p>C. 8.53.27 De donationibus IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD SEVERUM COMITEM HISPANIARUM Data iam pridem lege statuimus, ut donationes interveniente actorum testificatione conficiantur. Quod vel maxime inter necessarias coniunctissimasque personas convenit custodiri, si quidem clandestinis ac domesticis fraudibus facile quidvis pro negotii opportunitate configi potest, vel id quod vere gestum est aboleri. 1. Cum igitur ne liberos quidem ac parentes lex nostra ab actorum confectione secernat, id, quod necessario super donationibus apud acta conficiendis iam pridem statuimus, universos teneat. 2. Gesta autem confici super rebus etiam alibi collocatis ubicumque sufficit. D. IIII NON. MAI. CONSTANTINOPOLI DALMATIO ET ZENOPHILO CONSS. a.333</p>	
<p>CTh. 8.12.5 De donationibus IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD SEVERUM COMITEM HISPANIARUM Data iam pridem lege statuimus, ut donationes interveniente actorum testificatione conficiantur. Quod vel maxime inter necessarias coniunctissimasque personas convenit custodiri, si quidem clandestinis ac domesticis fraudibus facile quidvis pro negotii opportunitate configi potest vel id quod vere gestum est aboleri. Cum igitur ne liberos quidem ac parentes lex nostra ab actorum confectione secernat, id, quod necessario super donationibus apud acta conficiendis iam pridem statuimus, universos teneat, salvo tamen iuris privilegio, quod liberis et parentibus suffragatur, scilicet ne traditionis vel mancipationis sollemnitas sit necessaria. DAT. IIII NON. MAI. CONSTANTINOPOLI, DALMATIO ET ZENOFILO CONSS. a. 333</p>	<p>CTh. 8.12.8 De donationibus IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. AURELIANO P.P. Donationes debere sortiri perpetuam firmitatem, quas corporalis traditio fuerit subsecuta, sancimus, ne ususfructus exceptio pro traditione possit intellegi. Qui enim post liberalitatem re donata perfrui concupiscit, hoc sibi quo voluerit modo, consignata videlicet possessione, debet praecipuum custodire, ne imperfecta vacillet donatio. 1. Gestorum quoque confectionem sive ante traditionem sive post traditionem fieri oportebit, ut instrumentum, quo continetur munificentia, aput acta publicetur, in hac quidem urbe aput magistrum census, in provinciis vero aput provinciarum rectores vel, si praesto non fuerint, aput magistratus municipales vel si civitas ea vel oppidum, in quo donatio celebratur, non habeat magistratus, apud defensorem plebis, in qualibet civitate fuerit repertus: curatores enim civitatum ab huiuscemodi negotio temperare debebunt, ne tanta res eorum concidat vilitate. Sed iam allegatas apud curatores donationes et gesta confecta valere necesse est, in posterum omnibus, quae statuta sunt, observandis, quoniam, si quid fuerit praetermissum, nullius momenti videbitur esse donatio. 2. Gesta autem confici super rebus etiam alibi conlocatis ubicumque sufficiet, ita ut traditio corporalis in locis, ubi res donata consistit, omni modo celebretur. DAT. X KAL. APRIL. CONSTANTINOPOLI DD. NN. HONORIO X ET THEODOSIO VI AA. CONSS. a. 415</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive

le rubriche dei due codici sono identiche;

CTh. 8.12.5 è iungenda a CTh. 11.39.2 *De fide testium et instrumentorum* (=C. 4.21.14 sotto la rubrica *De fide instrumentorum et amissione eorum et antapochis faciendis et de his quae sine scriptura fieri possunt*).

Tabella 2 b

<p>C. 9.9.29 Ad legem Iuliam de adulteriis et de stupro IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD EUAGRIUM Quamvis adulterii crimen inter publica referatur, quorum delatio in commune omnibus sine aliqua legis interpretatione conceditur, tamen ne volentibus temere liceat foedare conubia, proximis necessariisque personis solummodo placet deferri copiam accusandi, hoc est patri fratri nec non patruo et avunculo, quos verus dolor ad accusationem impellit. 1. Sed et his personis legem imponimus, ut crimen abolitione, si voluerint, compescant. 2. In primis maritum genialis tori vindicem esse oportet, cui quidem ex suspicione ream coniugem facere licet, vel eam, si tantum suspiciatur, penes se detinere non prohibetur: nec inscriptionis vinculo contineri, cum iure mariti accusaret, veteres retro principes adnuerunt. 3. Extraneos autem procul arceri ab accusatione censemus: nam etsi omne genus accusationis necessitas inscriptionis adstringat, nonnulli tamen proterve id faciunt et falsis contumeliis matrimonia deformant. 4. Sacrilegos autem nuptiarum gladio puniri oportet. PP. NICOMEDIAE VII K. MAI. CONSTANTINO A. VII ET CONSTANTIO C. CONSS. a. 326</p>	
<p>CTh. 9.7.2 Ad legem Iuliam de adulteriis IMPP. CONSTANTIIUS ET CONSTANS AA. AD POPULUM Cum vir nubit in feminam, femina viros proiectione quid cupiat, ubi sexus perdidit locum, ubi scelus est id, quod non proficit scire, ubi Venus mutatur in alteram formam, ubi amor quaeritur nec videtur, iubemus insurgere leges, armari iura gladio ultore, ut exquisitis poenis subdantur infames, qui sunt vel qui futuri sunt rei. DAT. PRID. NON. DEC. MEDIOLANO, PROPOSITA ROMAE XVII KAL. IANUAR. CONSTANTIO III ET CONSTANTE II AA. CONSS. a.342</p>	<p>CTh. 11.36.4 Quorum appellationes non recipiantur IMPP. CONSTANTIIUS ET CONSTANS AA. AD CATULLINUM Oportuerat te publici instituti respectu confessione detectos legum severitate punire nec frustra vitam differentum moratorias provocationes admittere, sed delatum adulterii crimen et quaestionibus athibitis adprobatum pari sceleri immanitate damnare. Quod deinceps in huiusmodi criminibus convenit observari, ut manifestis probationibus adulterio probato frustratoria provocatio minime admittatur, cum pari similibus ratione sacrilegos nuptiarum tamquam manifestos parricidas insuere culleo vivos vel exurere iudicantem oporteat. DAT. IIII KAL. SEPT. CONSTANTIO A. II ET CONSTANTE CAES. CONSS. a.339</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;
 la rubrica del C. è simile ad una delle due del CTh.

Tabella 2 b

<p>C. 9.18.3 De maleficiis et mathematicis et ceteris similibus IMP. CONSTANTINUS A. AD MAXIMUM Nullus haruspex, nullus sacerdos, nullus eorum, qui huic ritui adsolent ministrare, limen alterius accedat nec ob alteram causam, sed huiusmodi hominum amicitia quamvis vetus repellatur: concremando illo haruspice, qui ad domum alienam accesserit, et illo in insulam detrudendo post ademptionem bonorum, qui eum evocaverit suasionibus vel praemiis. 1. Accusatorem autem huius criminis non delatorem esse, sed dignum magis praemio arbitramur. PP. K. FEBR. ROMAE CONSTANTINO A. V ET LICINIO C. CONSS. 319</p>	
<p>9.16.1 De maleficiis et mathematicis et ceteris similibus IMP. CONSTANTINUS A. AD MAXIMUM Nullus haruspex limen alterius accedat nec ob alteram causam, sed huiusmodi hominum quamvis vetus amicitia repellatur, concremando illo haruspice, qui ad domum alienam accesserit et illo, qui eum suasionibus vel praemiis evocaverit, post ademptionem bonorum in insulam detrudendo: superstitioni enim suae servire cupientes poterunt publice ritum proprium exercere. Accusatorem autem huius criminis non delatorem esse, sed dignum magis praemio arbitramur. PROPOSITA KAL. FEB. ROMAE CONSTANTINO A. V ET LICINIO CAES. CONSS. 319</p>	<p>9.16.2 De maleficiis et mathematicis et ceteris similibus IDEM < IMP. CONSTANTINUS > A. AD POPULUM Haruspices et sacerdotes et eos, qui huic ritui adsolent ministrare, ad privatam domum prohibemus accedere vel sub praetextu amicitiae limen alterius ingredi, poena contra eos proposita, si contempserint legem. Qui vero id vobis existimatis conducere, adite aras publicas adque delubra et consuetudinis vestrae celebrate sollemnia: nec enim prohibemus praeteritae usurpationis officia libera luce tractari. DAT. ID. MAI. CONSTANTINO A. V ET LICINIO CONSS. a. 319</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;

il C. mantiene inalterata la rubricastessa rubrica

Summ. ant. a. CTh. 9.16.2 ii similis superiori sed hic addit dicens uel qui eis ministraverit sed hoc inrivative dicit ut templa conducta publica secundum ritum pristinum sacrificare

Tabella 2 b

<p>C. 9.24.1 De falsa moneta IMP. CONSTANTINUS A. AD IANUARIUM Quoniam nonnulli monetarii adulterinam monetam clandestinis sceleribus exercent, cuncti cognoscant necessitatem sibi incumbere huiusmodi homines inquirendi, ut investigati tradantur iudiciis, facti conscios per tormenta ilico prodituri ac sic dignis suppliciis addicendi. 1. Accusatoribus etiam eorum immunitatem permittimus, cuius modus, quoniam dispar patrimonium est, a nobis per singulos statuatur. 2. Si quis autem militum huiusmodi personam susceptam de custodia exire fecerit, capite puniatur. 3. Appellandi etiam privato licentia denegetur: si vero miles aut promotus in gradu huiusmodi crimen incurrerit, super eius nomine et gradu ad competentes iudices referatur. 4. Domus vero vel fundus, in quo haec perpetrata sunt, si dominus in proximo constitutus sit, cuius incuria vel neglegentia punienda est, etsi ignoret, fisco vindicetur, nisi dominus, ante ignorans, ut primum repperit, scelus prodiderit perpetratum: tunc enim possessio vel domus ipsius proscriptionis iniuriae minime subiacebit. 5. Sin vero longissime ab ea domo vel possessione afue-rit, nullum sustineat detrimentum: actore videlicet fundi vel servis vel incolis vel colonis, qui hoc ministerium praebuerunt, cum eo qui fecit supplicio capitali plectendis. 6. Vi-duas autem ac pupillos speciali dignos indulgentia credidimus, ut viduae nec in proximo constitutae domo sua vel possessione careant, si nulla apud ipsas tam gravis conscientiae noxa resideat, impuberes vero, etiamsi conscii fuerint, nullum sustineant detrimentum, quia aetas eorum quid videat ignorat. 7. Tutores tamen eorum, si in proximo sint, quoniam ignorare eos, quid in re pupilli geritur, non oportet, haec poena expectabit, ut de rebus eorum, si idonei fuerint, tantum fisco inferatur, quantum a pupillo fuerat inferendum. D. XII K. DEC. ROMAE CRISPO II ET CONSTANTINO II CC. CONSS. a.321</p>	
<p>CTh. 9.21.2 De falsa moneta IDEM < IMP. CONSTANTINUS > A. AD IANUARINUM Pridem statutum fuit, ut, si ignorante quoque domino in fundo eius vel domo figuratus clam nummus cuderetur, sedem flagitii suo fiscus dominio vindicaret. Nunc discretionem fieri placet, ut, si domi-nus in proximo constitutus sit, cuius incuria vel neglegentia punienda est, praeceptum prius valeat, sin vero longissime ab ea domo vel possessione afuerit, nullum sustineat detrimentum. 1.Viduas autem ac pupillos speciali dignos indulgentia credidimus, ut viduae nec in proximo constitutae domo sua vel possessione careant, si nulla aput ipsas tam gravis conscientiae noxa resideat, pupilli vero etiam si conscii fuerint, nullum susti-neant detrimentum, quia aetas eorum, si tamen fuerint impuberes, quid videat ignorat. Tutores tamen eorum si in proximo sint, quoniam ignorare eos, quid in re pupilli geritur, non oportet, haec poena expectabit, ut ex rebus eorum, si idonei fuerint, tantum fisco in-feratur, quantum pupillo fuerat auferendum. Quibus ita emendatis in omnibus capitulis lex pridem lata servabitur. DAT. XII KAL. DEC. ROMAE CRISPO II ET CONSTANTINO II CC. CONSS. a.321</p>	<p>CTh. 9.21.4 De falsa moneta IDEM < IMP. CONSTANTINUS > A. HELPIDIO Pridem statutum fuit, ut, si ignorante quoque domino in fundo eius vel domo figuratus clam nummus cuderetur, sedem flagitii suo fiscus dominio vindicaret. Nunc discretio-nem fieri placet, ut, si dominus in proximo constitutus sit, cuius incuria vel neglegentia punienda est, praeceptum prius valeat, sin vero longissime ab ea domo vel possessione afuerit, nullum sustineat detrimentum. 1.Viduas autem ac pupillos speciali dignos in-dulgentia credidimus, ut viduae nec in proximo constitutae domo sua vel possessione careant, si nulla aput ipsas tam gravis conscientiae noxa resideat, pupilli vero etiam si conscii fuerint, nullum sustineant detrimentum, quia aetas eorum, si tamen fuerint impu-beres, quid videat ignorat. Tutores tamen eorum si in proximo sint, quoniam ignorare eos, quid in re pupilli geritur, non oportet, haec poena expectabit, ut ex rebus eorum, si idonei fuerint, tantum fisco inferatur, quantum pupillo fuerat auferendum. Quibus ita emendatis in omnibus capitulis lex pridem lata servabitur. DAT. IIII NON. MAI. CONSTANTINO A. VIII ET CONSTANTIO IIII CONSS. a.329</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;

il C. mantiene inalterata la rubrica

CTh. 9.21.2 è anche utilizzata in C. 7.13.2 sotto la rubrica *Pro quibus causis servi praemium accipiunt libertatem.*

Tabella 2 b

<p>C. 9.24.2 De falsa moneta IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD TERTULLIANUM PROCONSULEM AFRICAE Si quis nummum falsa fusione formaverit, universas eius facultates fisco nostro addici praecipimus: in monetis etenim tantum nostris cudendae pecuniae studium frequentari volumus. Cuius obnoxii maiestatis crimen committunt, et praemio accusatoribus proposito, quicumque solidorum adulter poterit reperiri vel a quoquam fuerit publicatus, ilico omni dilatione submota flammarum exustionibus mancipetur. D. PRID. NON. IUL. MEDIOLANI CONSTANTINO A. VII ET CONSTANTIO C. CONSS. a.326</p>		
<p>CTh. 9.21.3 De falsa moneta IDEM < IMP. CONSTANTINUS > A. AD TERTULLIUM PROCONSULEM AFRICAE Si quis nummum falsa fusione formaverit, universas eius facultates fisco addici praecipimus, atque ipsum severitate legitima coherceri, ut in monetis tantum nostris cudendae pecuniae studium frequentetur. DAT. PRID. NON. IUL. MEDIOLANO CONSTANTINO A. VII ET CONSTANTIO CAES. CONSS. a.326</p>	<p>CTh. 9.21.5 De falsa moneta IMP. CONSTANTIIUS A. LEONTIO P.P. Praemio accusatoribus proposito quicumque solidorum adulter potuerit repperiri vel a quoquam fuerit publicatus, illico omni dilatione submota, flammarum exustionibus mancipetur. DAT. XII. KAL. MAR. ANTIOCHIAE PLACIDO ET ROMULO CONSS. a. 343</p>	<p>CTh. 9.21.9 De falsa moneta IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCA-DIUS AAA. HAVE TATIANE KARISSIME NOBIS. Falsae monetae rei, quos vulgo paracharactas vocant, maiestatis crimine tenentur obnoxii. DAT. V KAL. IUL. CONSTANTINOPOLI TIMASIO ET PROMOTO CONSS. a. 389</p>

Annotazioni:

nel CTh. le tre costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
 il C. mantiene inalterata la rubrica;

Summ. ant. a CTh. 9.21.3 *iii [---]tia similis superiori sed diuiditur in duobus capitibus in proscriptione rerum et in poena legum* la c. 9.21.2 è utilizzata in C. 9.24.1 (vedi sopra)
 a CTh. 9.21.5 *u superiori similis in duabus partibus ut proditor munus accipiat reus poenam qui solidos adulterauerit* la c. 9.21.4 è utilizzata in C. 9.24.1 (vedi sopra).

Tabella 2 b

<p>C. 9.26.1 Ad legem Iuliam de ambitu IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. POMPEIANO PROCONSULI AFRICAE Nullus omnino principatum vel numeratum seu commentariensis gradum vel cetera officia repetere audeat, cum publicae disciplinae semel gesta sufficiant. 1. Ac si quispiam pro-motorum denuo ad munus etiam per sacras litteras inreperit, quod ante docebitur gessisse, cassatis quae hoc modo sunt impetrata, ad solutionem debiti primitus artetur, et qui contra fecerint poenam deportationis ad instar legis Iuliae ambitus excipiant. D. PRID. K. IUN. MEDIOLANI STILICHONE ET AURELIANO CONSS. a. 400</p>	
<p>CTh. 9.26.2 Ad legem Iuliam de ambitu IDEM < IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS > AA. POMPEIANO PROCONSULI AFRICAE Nullus omnino principatum ceteraque officia repetere audeat, cum publicae disciplinae semel gesta sufficiant, ac si quispiam promotorum denuo ad id munus inreperit, quod docebitur ante gessisse affectus gravissimis suppliciis poenam deportationis excipiat, ita ut primates officii, quorum interest ambientibus obviare, hanc propositam poenam non dubitent. DAT. PRID. KAL. IUN. MEDIOLANO STILICHONE ET AURELIANO CONSS. a. 400</p>	<p>CTh. 9.26.3 Ad legem Iuliam de ambitu IDEM < IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS > AA. ET THEODOSIUS A. STRATEGIO VICARIO AFRICAE Non absque publicae dilacerationis incommodo officia peracta repetuntur. Quare huius praecepti auctoritate censemus, ut ad eadem rursus officia subrepticis nemo supplicationibus admittatur, sed cassatis quae hoc modo sunt impetrata ad solutionem debiti primitus artentur et qui contra fecerint poenam in futurum deportationis excipiant. DAT. III KAL. IUN. RAVENNAE THEODOSIO A. I ET RUMORIDO CONSS. a.403</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;

il C. mantiene inalterata la rubrica;

CTh. 9.26.2 è *iungenda* a CTh. 1.12.8 *De officio proconsulis et legati* non inserita in C.; 8.10.3 *De officio proconsulis et legati* (=C. 12.61.3 *De lucris advocatorum et concussionibus officiorum sive apparitorum*), 11.1.28 *De annona et tributis* non inserita in C. e a 12.6.27 *De susceptoribus, praepositis et arcariis* (=C. 10.72.12 con identica rubrica)

Summ. ant. a CTh. 9.26.3 *iii superiori similis quodsi forte debito constringatur persolvat*

Tabella 2 b

<p>C. 9.36.2 De famosis libellis IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS AA. EDICTUM Si quis famosum libellum sive domi sive in publico vel quocumque loco ignarus reppererit, aut corrumpat, priusquam alter inveniatur, aut nulli confiteatur inventum. 1. Sin vero non statim easdem chartulas vel corruerit vel igni consumpserit, sed vim earum manifestaverit, sciat se quasi auctorem huiusmodi delicti capitali sententia subiugandum. 2. Sane si quis devotionis suae ac salutis publicae custodiam gerit, nomen suum profiteatur et ea, quae per famosum persequenda putavit, ore proprio edicat, ita ut absque ulla trepidatione accedat, sciens, quod si adsertionibus veri fides fuerit opitulata, laudem maximam ac praemium a nostra clementia consequetur. 3. Sin vero minime haec vera ostenderit, capitali poena plectetur. huiusmodi autem libellus alterius opinionem non laedat. D. XIII K. MART. CONSTANTINOPOLI VALENTINIANO ET VALENTE AA. CONSS. a. 365</p>	
<p>CTh. 9.34.7 De famosis libellis IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS AA. AD EDICTUM Famosorum infame nomen est libellorum, ac si quis vel colligendos vel legendos putaverit ac non statim chartas igni consumpserit, sciat, se capitali sententia subiugandum. Sane si quis devotionis suae ac salutis publicae custodiam gerit, nomen suum profiteatur et ea, quae per famosum persequenda putavit, ore proprio edicat, ita ut absque ulla trepidatione accedat, sciens quod, si adsertionibus veri fides fuerit opitulata, laudem maximam ac praemium a nostra clementia consequetur. DAT. XIII KAL. MAR. CONSTANTINOPOLI VALENTINIANO ET VALENTE AA. CONSS. a. 365/368/370/373</p>	<p>CTh. 9.34.9 De famosis libellis IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. CYNEGIO P.P. Si quis famosum libellum sive domi sive in publico vel quocumque loco ignarus offenderit, aut discerpat priusquam alter inveniatur aut nulli confiteatur inventum, nemini denique, si tam curiosus est, referat, quid legendum cognoverit. Nam quicumque obtulerit inventum, certum est ipsum reum ex lege retinendum, nisi prodiderit auctorem, nec evasurum poenam huiusmodi criminibus constitutam, si proditus fuerit cuiquam rettulisse, quod legerit. DAT. XIII KAL. FEB. CONSTANTINOPOLI HONORIO NOB. P. ET EVODIO CONSS. a. 386</p>

Annotazioni

Nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
il C. mantiene inalterata la rubrica

Tabella 2 b

<p>C. 9.39.1 De his qui latrones vel in aliis criminibus reos occultaverint IMPPP. VALENTINIANUS VALENS ET GRATIANUS AAA. SIMPLICIO VICARIO Eos, qui se cum alieni criminis reo occultando eum sociarunt, par ipsos et reos poena expectet. 1. Et latrones quisquis sciens susceperit vel offerre iudiciis supersederit, supplicio corporali aut dispendio facultatum pro qualitate personae et iudicis aestimatione plectatur. PP. ROMAE X K. APRIL. GRATIANO A. III ET EQUITIO CONSS. a. 374</p>	
<p>CTh. 9.29.1 De his, qui latrones vel aliis criminibus reos occultaverint IMPPP. VALENTINIANUS, VALENS ET GRATIANUS AAA. SIMPLICIO VICARIO Eos, qui secum alieni criminis reos occultando sociarunt, par atque ipsos reos poena expectet. PROPOSITA ROMAE X KAL. APRIL. GRATIANO A. III ET EQUITIO V. C. CONSS. a. 374</p>	<p>CTh. 9.29.2 De his, qui latrones vel aliis criminibus reos occultaverint IMPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. AD FLAVIANUM P.P. POST ALIA: Latrones quisquis sciens susceperit vel offerre iudiciis supersederit, supplicio corporali aut dispendio facultatum pro qualitate personae et iudicis aestimatione plectatur. Si vero actor sive procurator latronem domino ignorante occultaverit et iudici offerre neglexerit, flammis ultricibus concremetur. IMPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. AD FLAVIANUM P.P. a. 391</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;

il C. mantiene inalterata la rubrica;

CTh. 9.29.2 è iungenda a CTh. 7.18.8 *De desertoribus et occultatoribus eorum* non inserita nel C.

Summ. ant. a CTh. 9.29.2 *ii superiori similis sed hoc adiecit ut si actor uel procurator sciens e|um| celauerit et nec domino prodider|it| uel iudici praesentauerit concremetur incendio*

Tabella 2 b

<p>C. 9.42.3 De abolitionibus IMPPP. VALENTINIANUS VALENS ET GRATIANUS AAA. AD PROBUM PP. Fallaciter incusantibus accusationis abolitio non dabitur. 1. Sin autem sincera mente accusationem instituerit et reus aliquid iniuriae inscriptionis illatae toleraverit, id est si vel carcerem sustinuerit vel tormenta vel verbera vel catenas, abolitio non petetur, nisi forte ille qui haec passus est suum consensum ad petendam abolitionem accommodavit. 2. Quando autem reus nihil tale passus est, postquam fuerit officii custodiae traditus, intra dies triginta accusatori petenti, etiam invito reo, dari permittitur. post hoc vero tempus, nisi reus consentiat, censemur non esse tribuendam. 3. Quod si ingenuorum, licet plebeiorum, qui conscii vel participes criminum non erant, testimonii gratia corpora fuerint lacessita verberibus tormentisque vexata, abolitionem etiam duarum partium consensu petitam iubemus vigore iudicis denegari et crimen propositum, cuius examen tormentis iam coeperat, agitari. 4. Sin autem testibus tormenta minime sunt illata, et sic abolitio non dabitur in illis criminibus, ut in violata maiestate aut patria oppugnata vel prodita aut peculatus admissio aut sacramentis desertis, omniaque quae iuri veteri continentur: in quibus iudex non minus accusatorem ad docenda quae detulit, quam reum purganda quae negat debet arguere. D. PRID. ID. OCT. TREVIRIS VALENTINIANO NP. ET VICTORE CONSS. a. 369</p>	
<p>CTh. 9.37.2 De abolitionibus IMPPP. VALENTINIANUS, VALENS ET GRATIANUS AAA. AD PROBUM P.P. Accusator, qui se laqueo legis adstringit, agnoscat nullum sibi fore ad latebram abolitionis recursum, postquam aliquid iniuriae merito inscriptionis inlatae tolerarit inscribtus, id est si vel carcerem sustinuerit vel tormenta vel verbera vel catenas, nisi forte ille qui haec pertulit contemnat et donet ipse quod pertulit ac par fuerit tam petitoris quam petiti in accipienda abolitione consensus. Prius tamen quam aliquis de quaestione liberetur, sequitur illud, ut plerisque criminibus ne consentientibus quidem partibus praestetur abolitio, ut sunt illa, in quibus aut violata maiestas aut patria obpugnata vel prodita aut peculatus admissus aut sacramenta deserta sunt, omniaque ea, quae iure veteri continentur. In quibus iudex non minus accusatorem ad docenda quae detulit, quam reum ad purganda quae negat, debet urgere. Ista lex expositione non indiget. DAT. PRID. ID. OCTOB. TREVIRIS VALENTINIANO NOB. P. ET VICTORE CONSS. a. 369</p>	<p>CTh. 9.37.4 De abolitionibus IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. CAECILIANO P.P. Abolitionem invito reo, postquam fuerit officii custodiae traditus, intra dies XXX accusatori petenti dari permittimus, post hoc tempus, nisi reus consentiat, censemur non esse tribuendam. Si vero ingenuos velut testes criminis petitos ab accusatore deductos esse constiterit, solam custodiae iniuriam tolerasse, qui testes dicantur esse, non conscii, eorum ab accusatore sumptibus consulendum est. Quod si ingenuorum, licet plebeiorum, corpora fuerint laesa verberibus tormentisque vexata, abolitionem etiam duarum partium consensu petitam iubemus vigore iudicis denegari et crimen propositum, cuius examen tormentis iam coeperat, agitari nec ante a iudice dimitti, quam in reum, probato crimine vindicetur aut in accusatorem pari forma sententiae damnatio referatur. ET CETERA. DAT.VIII KAL. FEB. RAVENNAE HONORIO VIII ET THEODOSIUS III AA. CONSS. a. 409</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;

il C. mantiene inalterata la rubrica;

Summ. ant. a CTh. 9.37.2 *superiori similis sed hoc differt a superioribus ut nullus indutianum tempus speret m|a|xime accusator in documentis in iudicio exhiben|dis|* CTh. 9.37.1=C.9.42.2.

nb. CTh. 9.37.4 è *iungenda* a CTh. 9.3.7 *De custodia reorum* (=C.1.4.9 *De episcopali audientia et de diversis capitulis, quae ad ius curamque et reverentiam pontificalem pertinent*).

Summ. ant. a CTh. 9.37.4 *iiii |superiori| similis sed hoc praecipit ut re|o inui|to si petitor |uoluerit etiam| absolutio fiat intra xxx |d|ies abolitio fiat. sed si .xxx transierit dies non est concedum nisi reo uo|len|te. testes in iudicio adducto s|o|lam iubet custodiae iniuriam sustinere et ut accusator sumptus det in perducendo et adicit ut si licet plebeiorum tantum ingenuorum corpora tormentis subacta fuerint iam non abolitio sed serenitas iudicis in iudic|io e|xpr|ima|tur.* CTh. 9.37.3 è = C.4.19.25 *De probationibus* + 9.46.3 *De calumniatoribus* e negli *summ. ant* è annotata: *superiori similis sed hoc differt a superioribus ut nullus indutianum tempus speret m|a|xime accusator in documentis in iudicio exhiben|dis|*

Tabella 2 b

<p>C. 9.49.9 De bonis proscriptorum seu damnatorum IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. CAESARIO PP. Si quis posthac stilum, quod absit, proscriptionis exceperit, uxor res proprias ex quocumque titulo sibi quaesitas veluti manu iniecta mox vindicet aut certe quoquo modo occupatas statim recipiat. dos etiam, non quae aliquotiens inaniter dotalium instrumentorum tenore conscribitur, sed quam se corporaliter tradidisse docuerit, repraesentetur. Ea etiam, quae ab innoxio adhuc marito ante nuptias titulo donationis acceperit, vel durante matrimonio largitione viri ad eam ante proscriptionem pervenerint, apud eam firmiter permanent. 1. Si quid etiam in emancipatos liberos ante tempus criminis ac reatus patrem contulisse claruerit, integrum isdem citra inquietudinem reservetur. Quod vero nec uxor nec emancipati liberi potuerint vindicare, captum a publicis personis ita ad me referri specialiter censeo, ut illud quoque addatur, utrum filios habeat qui damnatus est, simulque adiciatur, utrum idem apud se ex causa donationis aliquid vindicaverint. 2. Sed in his, qui fiscalibus actibus nexi sunt et pro ratiociniis proscribuntur et condemnantur, placuit, si quid proprium uxor habuit vel a marito datum ante initium actum, ex quo origo fraudis ac vitii in iudicium deducta est, si quid deinde in emancipatos filios donatione collatum est, antequam crimen oriatur, intemeratum apud accipientium iura persistere: nec quicquam fisco in qualibet causa teneatur obnoxium, nisi quod in dominio proprio cum obligari ortus est habuit vel quod agens tam suo quam uxoris vel filiorum vel cuiuscumque praeterea nomine comparavit. 3. Exceptis dumtaxat Caesarianis, id est catholicianis, qui ab omni iuris beneficio excluduntur, nisi probata a me purgataque ratiocinia fuerint, ut, quod innoxie habuerint, transmittendi copiam habeant. D. III NON. AUG. CONSTANTINOPOLI ARCADIO IIII ET HONORIO III AA. CONSS. a. 396</p>	
<p>CTh. 9.42.1 De bonis proscriptorum seu damnatorum IMP. CONSTANTINUS A. PETRONIO PROBIANO Res uxoris, quae vel successione qualibet vel emptione vel etiam largitione viri in eam ante reatum iure pervenerant, damnato marito, inlibatas esse praecipio nec alieni criminis infortunio stringi uxorem, cum paternis maternisque ac propriis frui eam integro legum statu religiosum sit. Et donatio maritalis ante tempus criminis ac reatus conlata in uxorem, quia pudicitiae praemio cessit, observanda est, tamquam si maritum eius natura, non poena subduxerit; capacitatis privilegio videlicet et modo inspecto, ut consideretur, quid capere potuit. 1. Si quid etiam in emancipatos liberos ante tempus criminis ac reatus patrem contulisse claruerit, integrum isdem et citra inquietudinem reservetur. 2. Quod vero nec uxor nec emancipati liberi potuerint vindicare, captum et incorporatum ita ad me referri specialiter censeo, ut illud quoque addatur, utrum filios habeat qui damnatus est, simulque adiciatur, utrum iidem apud se ex causa donationis aliquid vindicaverint. 3. Sed in his, qui fiscalibus actibus nexi sunt et pro ratiociniis proscribuntur et condemnantur, placuit, si quid proprium uxor habuit vel a marito datum, in quantum capere potuit, ante initium actum, ex quo origo fraudis ac vitii in iudicium deducta est, si quid deinde in emancipatos filios donatione conlatum, antequam orto nexu suffugium potius quam munificentia frausque temptetur intemeratum aput accipientium iura persistere; nec quicquam fisco in qualibet causa teneatur obnoxium, nisi quod in dominio proprio, cum obligari ortus est, habuit vel quod agens tam suo quam uxoris vel filiorum vel cuiuscumque praeterea nomine comparavit. 4. Exceptis dumtaxat Caesarianis, qui ab omni iuris beneficio excluduntur, nisi probata a me purgataque ratiocinia fuerint, ut quod innoxie habuerint transmittendi copiam habeant. DAT. III KAL. MART. SERDICAЕ CRISPO II ET CONSTANTINO II CC. CONSS. a. 321</p>	<p>CTh. 9.42.15 De bonis proscriptorum seu damnatorum IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. CAESARIO P.P. Si quis posthac stilum, quod absit, proscriptionis exceperit, solus criminis sui solvat poenas: neminem habeat in bonorum amissione consortem. Sit a proscribti mariti sorte uxor aliena, quo, ut adsolet proscribto, uxor proprias veluti manu iniecta mox vindicet aut certe quoquo modo occupatas statim recipiat facultates. Dos etiam, non quae aliquoties inaniter dotalium instrumentorum tenore conscribitur, sed quam se corporaliter tradidisse docuerit, praesentetur. Ea etiam, si forte cum proscribti bonis mixta sunt, non negentur, quae ab innoxio adhuc marito ante nuptias titulo donationis acceperit. Sin vero frater soror, propinquus affinis et quicumque proscribto qualibet sorte sociantur. Tam longe enim unusquisque a metu ac poena abesse debet, quam alienus a crimine est. DAT. III NON. AUG. CONSTANTINOPOLI ARCADIO IIII ET HONORIO III AA. CONSS. a. 396</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
il C. mantiene inalterata la rubrica;

Tabella 2 b

CTh. 9.42.1 è anche = C. 5.16.24 *De donationibus inter virum et uxorem et a parentibus in liberos factis et de ratihabitione.*

<p>C. 9.49.10 De bonis proscriptorum seu damnatorum IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. HIERIO PP. Quando quis quolibet crimine damnatus capitalem poenam vel deportationem sustineat, si quidem sine liberis mortuus sit, bona eius ad fiscum perveniant: si vero filii vel nepotes ex defunctis filiis relictis erunt, dimidia parte aërio vindicata alia eis reservetur. idem est et si postumos dereliquerit. 1. Decurioni vero, qui hoc incurrerit, si liberos non habeat, succedat curia bonaque universa detineat aut ipsa per se aut suo ordinatura periculo munera subiturum. 2. Sin autem erit suboles curiali, etsi ea necdum procreata est, integris patris fortunis fulciatur. 3. Si filia vel filiae fuerint, pars dimidia ad eas deveniat facultatum, pars ad curiam. 4. Sin mares curiales fuerint intermixti, dimidia pars eis curiae nomine deferatur, et aliam, quam in commune omnibus tribuit indulgentia principalis, pro virili dividant portione. 5. Excepta sola maiestatis quaestione: quam si quis sacrilego animo adsumpserit, iuste poenam ad suos etiam posteros mittit. D. X K. FEBR. CONSTANTINOPOLI THEODOSIO XII ET VALENTINIANO II AA. CONSS. a. 426</p>	
<p>CTh. 9.42.6 De bonis proscriptorum seu damnatorum IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS AA. AD SYMMACHUM P.U. Substantiam damnatorum integram ad liberos pervenire et in qualibet causa positis parentibus liberos heredes esse praecipimus, excepta sola maiestatis quaestione: quam si quis sacrilego animo adsumit, iuste poenam ad suos etiam posteros mittit. DAT. VII KAL. DECEMB. MEDIOLANO DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS. a. 364</p>	<p>9.42.24 De bonis proscriptorum seu damnatorum IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. HIERIO P.P. Sentiat latro nefarius aut huiusmodi quis professis testisque sceleribus involutus ultionem suam non posse tardari. Damnato etiam ita proscriptio infligenda est, ut dimidia parte aërio vindicata alia damnati filiis reservetur. 1. Decurioni vero, qui hoc incurrerit, si liberos non habeat, succedat curia bonaque universa detineat aut ipsa per se aut suo ordinatura periculo munera subiturum. Sin erit suboles curiali, quam municipales sibi vindicent functiones, integris fortunis fulciatur. Si filia vel filiae fuerint, quod pro certa legis sanctione defixum est, pars dimidia ad eas deveniat facultatum. Sin mares curiales fuerint intermixti, dimidia pars eis curiae nomine deferatur et aliam, quam in commune omnibus tribuit indulgentia principalis, pro virili dividant portione. DAT. X KAL. FEB. CONSTANTINOPOLI D. N. THEODOSIO XII ET VALENTINIANO II AA. CONSS. a. 426</p>

Annotazione:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
il C. mantiene inalterata la rubrica

Tabella 2 b

<p>C. 10.20.1 De superexactionibus IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. APOLLODORO PROCONSULI AFRICAE Si quis exactorum superexactionis crimen fuerit confutatus, eandem poenam subeat, quae divi Valentiniani sanctione dudum fuerat definita. Capitis namque periculo posthac cupiditas amovenda est, quae prohibita totiens in isdem sceleribus perseverat. D. PRID. ID. MART. MEDIOLANI STILICHONE ET AURELIANO CONSS.a.400</p>	
<p>CTh. 11.8.1 De superexactionibus IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. CAESARIO P.P. Si quis exactorum superexactionis crimen fuerit confutatus, eandem poenam subeat, quae divi Valentiniani sanctione dudum fuerat definita. Capitis namque periculo posthac cupiditas amovenda est, quae prohibita totiens in isdem sceleribus perseverat. DAT. PRID. NON. MART. CONSTANTINOPOLI CAESARIO ET ATTICO CONSS. a.397</p>	<p>CTh.11.8.2 De superexactionibus IDEM < IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS > AA. APOLLODORO PROCONSULI AFRICAE Quidquid ultra debitum elicatum fuerat, eruatur. Quod provinciae restitui protinus oportebit. DAT. PRID. ID. MART. MEDIOLANO STILICHONE ET AURELIANO CONSS. a. 400</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni nello stesso titolo e consecutive;
il C. mantiene inalterata la rubrica.

Tabella 2 b

<p>C. 10.32.43 De decurionibus et filiis eorum et qui decuriones habentur quibus modis a fortuna curiae liberentur IDEM <IMPPP. THEODOSIUS ARCADIUS ET HONORIUS> AAA. RUFINO PP. Omnes, qui curiali obstricti sanguine diversis se officiorum privilegiis et actu praeiudiciis adgregarunt, reddendos muniis esse non ambiges. sed nec rescripta aut adnotationes ad munerum fugam prodesse permittimus. D. PRID. ID. APRIL. CONSTANTINOPOLI THEODOSIO A. III AT ABUNDANTIO CONSS. a. 393</p>	
<p>CTh. 12.1.134 De decurionibus IDEM <IMPPP. THEODOSIUS, ARCADIUS ET HONORIUS> AAA. RUFINO P.P. Omnes, qui curiali obstricti sanguine diversis se officiorum privilegiis et actu praeiudiciis adgregarunt, reddendos muniis esse non ambigas. Eos etiam, qui adepti honores esse dicuntur, debitis statuas functionibus subrogandos manente privilegio dignitatis. Ac ne ab his sententia promenda se temperet, quos praesidialis officii defendit obscuritas quosve nullum munus alligat naviculariae functionis. Usque eo super hac re iudicantis est sententia porrigenda, ut, quoniam curialium fundos diversis titulis huiuscemodi homines tenere coeperunt, intellegant sese, quos nulla militiae privilegia, nulla honorum suffragia, non aetatis defensabit infirmitas, in eorum locum suscipiendis functionibus subrogandos, quorum vel habendo vel habitando sibi patrimonia praesumpserunt. DAT. PRID. ID. APRIL. CONSTANTINOPOLI THEODOSIO A. III ET ABUNDANTIO CONSS. a. 393</p>	<p>CTh. 12.1.137 De decurionibus IDEM <IMPPP. THEODOSIUS, ARCADIUS ET HONORIUS> AAA. RUFINO P.P. Omnes, qui municipibus genere aut actu tenentur obnoxii, a militia vel a quibuslibet retrahi mandamus officiis, nec rescripta aut adnotationes ad munerum fugam prodesse permittimus. Incolas etiam et vacantes, qui tamen idonei sunt, iubemus adstringi. 1. Nullus sane solis materni sanguinis vinculis inligetur, quia mulierum infirmitas numquam huiusmodi functionibus reddit obnoxios, a quibus ipsa habeatur immunis. DAT. V ID. AUG. CONSTANTINOPOLI THEODOSIO A. III ET ABUNDANTIO CONSS. a.393</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;

le rubriche nei due codici sono simili;

CTh. 12.1.134 é *iungenda* a CTh. 11.7.14 *De exactionibus* (=C. 10.19.5 *De exactionibus tributorum*)

CTh. 12.1.137 é *iungenda* di CTh. 9.4.1 *Si quis imperatori maledixerit* (=C. 9.7.1 sotto identica rubrica) ed é anche utilizzate in C. 10.32.44

Tabella 2 b

<p>C. 10.32.46 De decurionibus et filiis eorum et qui decuriones habentur quibus modis a fortuna curiae liberentur IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. THEODORO PP. Ad subeunda patriae munera dignissimi et meritis et facultatibus curiales eligantur, ne tales forte nominentur, qui functiones publicas implere non possint D. IIII K. OCT. MEDIOLANI OLYBRIO ET PROBINO CONSS. a. 395</p>	
<p>CTh. 12.1.140 De decurionibus IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. THEODORO P.P. Ad subeunda patriae munera dignissimi et meritis et facultatibus eligantur, ne tales forte nominentur, qui functiones publicas implere non possint. DAT. XIII KAL. FEB. OLYBRIO ET PROBINO CONSS. a. 395/397/399</p>	<p>CTh. 12.1.148 De decurionibus IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. THEODORO P.P. Cum super ordinando sacerdote provinciae publicus esset ex more tractatus, idem nostra auctoritate decretum est, ut ad subeunda patriae munera dignissimi et meritis et facultatibus eligantur nec huiusmodi nominentur, qui functiones debitas implere non possint. DAT. IIII KAL. OCT. MEDIOLANO OLYBRIO ET PROBINO CONSS. a.395/397/399</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni, occidentali e date a distanza di pochi mesi, sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
 la rubrica del C. è simile a quella del CTh.

Tabella 2 b

<p>C.10.34.1 De praediis curialium sine decreto non alienandis. IMPPP. VALENTINIANUS THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. CYNEGIO PP. Si quis decurionum vel rustica praedia vel urbana venditor necessitate coactus addicit, interpellat iudicem competentem omnesque causas singillatim quibus strangulatur exponat et ita demum distrahendae possessionis facultatem accipiat, si alienationis necessitatem probaverit. Infirma enim erit venditio, si haec fuerit forma neglecta. 1. Ita enim fiet, ut nec immoderatus venditor nec emptor, cuiuscumque sit condicionis, inveniatur iniustus. Denique nihil erit postmodum, quo venditor vel circumventum se insidiis vel oppressum potentia comparatoris queri debeat, quandoquidem sub fide actorum et de necessitate distrahentis et de voluntate patuerit comparantis. 2. Quod si quis contra vetitum occultis molitionibus per suppositas fraude personas cuiuslibet loci, quem tamen decurio distrahat, comparator extiterit, sciat se pretio quod dedit esse privandum et locum quem comparavit cum fructibus esse restituendum. D. VIII K. DEC. CONSTANTINOPOLI HONORIO NP. ET EUODIO CONSS. a.386</p>	
<p>CTh. 12.3.1 De praediis curialium sine decreto non alienandis. IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. CYNEGIO P.P Si quis decurionum vel rustica praedia vel urbana vel quaelibet mancipia venditor necessitate coactus addicit, interpellat iudicem competentem omnesque causas singillatim quibus strangulatur exponat, ut mereatur valituram in perpetuum comparatori probata adsertione sententiam. Ita enim fiet, ut nec immoderatus venditor nec emptor inveniatur iniustus. Denique nihil erit postmodum, quo venditor vel circumventum se insidiis vel oppressum potentia comparatoris queri debeat, quandoquidem sub fide actorum et de necessitate distrahentis et de voluntate patuerit comparantis. Quod si quis contra vetitum occultis molitionibus per subpositas fraude personas cuiuslibet loci, quem tamen decurio distrahat, comparator extiterit, sciat se pretio quod dedit et loco, quem comparaverit, esse privandum. DAT. VIII KAL. DEC. CONSTANTINOPOLI HONORIO N. P. ET EVODIO CONSS.a.386</p>	<p>CTh. 12.3.2 De praediis curialium sine decreto non alienandis. MPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. ASCLEPIODOTO P.P. Quoniam de constitutione inclytae recordationis avi nostri de alienandis praediis curialium promulgata dubitatum est, utrum soli principales sine decreti interpositione collegarum possessiones emere vetentur an omnibus comparandorum huiuscemodi fundorum copia sine praedicta observatione negata sit, generali sanctione decernimus, ut, si curialis praedium urbanum aut rusticum vendat cuiuscumque condicionis emptori, apud rectorem provinciae idoneas causas alienationis alleget, non perfunctorie a iudice, sed verissime requirendas, ut ita demum distrahendae possessionis facultatem accipiat, si alienationis necessitatem probaverit. Infirma enim erit venditio, si haec fuerit forma neglecta, ita ut et pretium emptor amittat et venditori cum fructibus inlaesam possessionem restituat. Quae quidem de futuris contractibus observanda sunt. 1. Praeteritas vero emptiones in Osdro^v/na specialiter provincia confectas, licet ex tempore legis sub divo avo nostro promulgatae sine gestorum testificatione a qualibet persona celebratas infirmari oporteat, tamen ex prima transacta nuper indictione ita volumus infirmari, ut alterius fortunae vel honoris homines, qui sine decreto praedia curialium in memorata provincia compararunt, receptis pretiis possessiones quas emerant dominis restituant; ita ut, si usuras vel sumptus rei melioratae poposcerint, a venditore percipiant, fructus invicem reddituri. DAT. V ID. AUG. EUODOXIOPOLI ASCLEPIODOTO ET MARINIANO CONSS. a. 423</p>

Annotazioni

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;
 il C. mantiene inalterata la rubrica
 CTh. 12.3.2 è *iungenda* a CTh. 16.5.61 *De haereticis*, non inserita nel C.

Tabella 2 b

<p>C. 10.48.8 De excusationibus munerum IDEM <IMP. CONSTANTIUS> A. AD TAURUM PP. Placet nullum omnino iudicem de cetero provincialibus inferendum aliquid indicere, ut ea tantum sedulo cunctorum studio pensitentur, quae canonis instituti forma complectitur vel nostra clementia decernit inferenda vel delegatione sollemniter sanciente vel epistulis praecedentibus. 1. Sed si quid urguere forsitan coeperit, referri ad celsitudinem tuam statuimus et auctore te fieri et eo persoluto referri ad scientiam nostram, ut nobis iuventibus roboretur. 2. Si quis autem usurpatoria temeritate amplius aliquid fuerit conatus exigere, obnoxius quadrupli repetitione teneatur. 3. Quae severitas iussionis ad ordinariorum iudicum officiorumque terrorem debebit excurrere, ut, si eorum vel gratiosa coniventia vel ignobili dissimulatione temeritas admiserit curialis, eos quoque damni simplicis poena castiget. D. K. APRIL. MEDIOLANI CONSTANTIO A. VIII ET IULIANO C. II CONSS. a.357</p>	
<p>CTh. 11.16.8 De extraordinariis sive sordidis muneribus IMP. CONSTANTINUS A. AD CATULLINUM PROCONSULEM AFRICAE Patrimoniales fundos extraordinariis oneribus vel mediae aut tertiae portionis obsequiis fatigari non convenit, cum eosdem et auri speciem et frumenti plurimum modum constet persolvere, ita ut qui violare statuta temptaverit puniatur. PROPOSITA VI KAL. SEP. KARTHAGINE CONSTANTINO A. V ET LICINIO CONSS. a.319</p>	<p>CTh. 11.16.11 De extraordinariis sive sordidis muneribus IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS AA. SECUNDO P.P. Nihil a provincialibus extraordinaria patimur indictione deposci. Caveat igitur magnifica auctoritas tua, ne praeter ea, quae a mansuetudine nostra patuerit indicta, tenuiorum oneret functionem; ut, si quis usurpatoria temeritate amplius aliquid fuerit conatus exigere, obnoxius quadrupli repetitione teneatur. Quae severitas iussionis ad ordinariorum iudicum officiorumque terrorem debet excurrere, ut, si eorum vel gratiosa coniventia vel ignobili dissimulatione temeritas admiserit curialis, eos quoque damni similis poena castiget. DAT. XIII KAL. APRIL. CONSTANTINOPOLI VALENTINIANO ET VALENTE AA. CONSS. a. 365</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
 nei due codici le rubriche sono diverse

Tabella 2 b

<p>C. 10.49.1 De quibus muneribus vel praestationibus nemini liceat se excusare. IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. HERCULIO PP. Comparationi transvectionisque specierum universi sine ullo privilegio coartentur ad necessitates Illyricianas: nam in his dumtaxat titulis nullum sub quodam cessare privilegii velamento censemus. 1. Sed sub hac condicione, cum tempus exegerit, huiusmodi collationi succumbant, ut non tantum requiratur idoneus, verum universi pro portione suae possessionis iugationisque ad haec munia coartentur, et a summis sarcina ad infimos usque decurrat. D. III ID. APRIL. CONSTANTINOPOLI BASSO ET PHILIPPO CONSS. a. 408</p>	
<p>CTh. 15.1.49 De operibus publicis IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. HERCULIO P.P. ILLYRICI Constructioni murorum et conparationi transvectionisque specierum universi sine ullo privilegio coartentur, ita ut in his dumtaxat titulis universi pro portione suae possessionis et iugationis ad haec munia coartentur, quo ita demum, a summis ad infimos usque sarcina decurrente, ferendi oneris non leve solacium, sed in commune omnibus profuturum communi labore curetur. Quod in partibus dumtaxat Illyricianis nostram clementiam statuisse tua sublimitas recognoscat. D. APRIL. CONSTANTINOPOLI DD. NN. HONORIO VIII ET THEODOSIO V AA. CONSS. a. 412</p>	<p>CTh. 11.17.4 De equorum conlatione IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. HERCULIO P.P. Constructioni murorum et conparationi transvectionisque specierum universi sine ullo privilegio coartentur ad necessitates Illyricianas: nam in his dumtaxat titulis nullum sub quodam cessare privilegii velamento censemus, sed sub hac condicione, cum tempus exegerit, huiusmodi conlationi succumbant, ut non tantum requiratur idoneus, verum universi pro portione suae possessionis iugationisque ad haec munia coartentur et a summis sarcina ad infimos usque decurrat. DAT. III ID. APRIL. CONSTANTINOPOLI BASSO ET PHILIPPO CONSS. a.408</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;

nei due codici le rubriche sono diverse.

Tabella 2 b

<p>C. 10.53.6 De professoribus et medicis IMP. CONSTANTINUS A. AD POPULUM Medicos et maxime archiatros vel ex archiatis, grammaticos et professores alios litterarum una cum uxoribus et filiis nec non etiam rebus, quas in civitatibus suis possident, ab omni functione et ab omnibus muneribus civilibus vel publicis immunes esse praecipimus neque in provinciis hospites recipere nec ullo fungi munere nec ad iudicium deduci vel exhiberi vel iniuriam pati, ut, si quis eos vexaverit, poena arbitrio iudicis plectetur. 1. Mercedes etiam eorum et salaria reddi iubemus, quo facilius liberalibus studiis et memoratis artibus multos instituant. PP. V K. OCT. CONSTANTINOPOLI DALMATIO ET ZENOPHILO CONSS. a.333</p>		
<p>CTh. 13.3.1 De medicis et professoribus IMP. CONSTANTINUS A. AD VOLUSIANUM Medicos, grammaticos et professores alios litterarum immunes esse cum rebus, quas in civitatibus suis possident, praecipimus et honoribus fungi; in ius etiam vocari eos vel pati iniuriam prohibemus, ita ut, si quis eos vexaverit, centum milia nummorum aerario inferat a magistratibus vel quinquennialibus exactus, ne ipsi hanc poenam sustineant, 1. servus eis si iniuriam fecerit, flagellis debeat a suo domino verberari coram eo, cui fecerit iniuriam, vel, si dominus consensit, viginti milia nummorum fisco inferat, servo pro pignore, donec summa haec exsolvitur, retinendo. 2. Mercedes etiam eorum et salaria reddi praecipimus. 3. Quoniam gravissimis dignitatibus vel parentes vel domini vel tutores esse non debent, fungi eos honoribus volentes permittimus, invitos non cogimus. PROPOSITA KAL. AUG. SIRMIO CRISPO ET CONSTANTINO CC. CONSS. a.321/324</p>	<p>CTh. 13.3.2 De medicis et professoribus IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD RUFINUM P.P. Archiatri omnes et ex archiatis ab universis muneribus curialium, senatorum et comitum perfectissimorumque muneribus et obsequiis, quae administratione perfunctis saepe mandantur, a praestationibus quoque publicis liberi immunesque permaneant nec ad ullam auri et argenti et equorum praestationem vocentur, quae forte praedictis ordinibus aut dignitatibus adscribuntur. Huius autem indulgentiam sanctionis ad filios quoque eorum statuimus pervenire. DAT. XII KAL. IUN. CONSTANTINO A. VII ET CONSTANTIO CAES. CONSS. a. 326/354</p>	<p>CTh. 13.3.3 De medicis et professoribus IDEM <IMP. CONSTANTINUS> A. AD POPULUM Beneficia divorum retro principum confirmantes medicos et professores litterarum, uxores etiam et filios eorum ab omni functione et ab omnibus muneribus publicis vacare praecipimus nec ad militiam conprehendi neque hospites recipere nec ullo fungi munere, quo facilius liberalibus studiis et memoratis artibus multos instituant. PROPOSITA V KAL. OCTOB. CONSTANTINOPOLI DALMATIO ET ZENOFILO CONSS. a.333</p>

Annotazioni:

nel CTh. le tre costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;
la rubrica del C. è quasi uguale a quella del C.

Tabella 2 b

<p>C. 10.53 11 De professoribus et medicis IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. MONAXIO PP. Grammaticos oratores atque philosophiae praeceptores nec non etiam medicos praeter haec, quae retro latarum sanctionum auctoritate consecuti sunt privilegia immunitatesque, frui hac praerogativa praecipimus, ut universi, qui in sacro palatio inter archiatros militarunt, cum comitivam primi ordinis vel secundi adepti fuerint aut maioris gradum dignitatis adscenderint, nulla municipali, nulla curialium conventionem vexentur, seu indepta administratione seu accepta testimoniali meruerint missionem: sint ab omni functione omnibusque muneribus publicis immunes, nec eorum domus ubicumque positae militem seu iudicem suscipiant hospitandum. 1. Quae omnia filiis etiam eorum et coniugibus illibata praecipimus custodiri. 2. Haec autem et professoribus memoratis eorumque liberis deferenda mandamus. D. PRID. K. DEC. CONSTANTINOPOLI CONSTANTIO ET CONSTATE CONSS. a. 414</p>	
<p>CTh. 13.3.16 De medicis et professoribus IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. MONAXIO P.P. Grammaticos oratores adque philosophiae praeceptores nec non etiam medicos praeter haec quae retro latarum sanctionum auctoritate consecuti sunt privilegia immunitatesque frui hac praerogativa praecipimus, ut universi, qui in sacro palatio inter archiatros militarunt cum comitiva primi ordinis vel secundi, nulla municipali, nulla curialium conlatione, nulla senatoria vel glebali descriptione vexentur, seu indepta administratione seu accepta testimoniali meruerint missionem, sint ab omni functione omnibusque muneribus publicis immunes nec eorum domus ubicumque positae militem seu iudicem suscipiant hospitandum. Quae omnia filiis etiam eorum et coniugibus inlibata praecipimus custodiri, ita ut nec ad militiam liberi memoratorum trahantur inviti. Haec autem et professoribus memoratis eorumque liberis deferenda mandamus. DAT. PRID. KAL. DEC. CONSTANTINOPOLI CONSTANTIO ET CONSTATE CONSS. a.414</p>	<p>CTh. 13.3.19 De medicis et professoribus IDEM <IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS> AA. PROCULO P.U. Archiatrorum sacri palatii obsequia cogitantes id praesenti sanctione decernimus, ut, si qui ex his aut primi ordinis adepti fuerint comitivam aut maioris gradum dignitatis ascenderint, secundum id, quod eis dudum per sacras constitutiones indultum est, a glebali conlatione specialiter immunes sint, non praeiudicante eis novella lege, per quam iussimus, exceptis quibusdam dignitatibus quae illic nominatae sunt, senatoria munera omnes agnoscere. DAT. III ID. IUL. CONSTANTINOPOLI FELICE ET TAURO CONSS. a. 428</p>

Annotazioni:

nel CTh. le tre costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
la rubrica del C. è quasi uguale a quella del C.

CTh. 13.3.16 è iungenda a CTh. 13.9.3 *De naufragiis* (=C. 11.6.3 sotto identica rubrica)

Tabella 2 b

<p>C. 10.65.5 De legationibus IMPPP. THEODOSIUS ARCADIUS ET HONORIUS AAA. APODEMIO PP. ILLYRICI. Si quod extraordinarium concilium postulatur, cum vel ad nos est mittenda legatio vel vestrae sedi aliquid intimandum, id, quod inter omnes communi consilio tractatuque conve-nerit, minime in examen cognitoris ordinarii referatur. 1. Provincialium enim desideria, quibus necessaria saepe fortuitis remedia deposcuntur, vobis agnoscere atque explorare permittimus, ut sit examinis tui, quae ex his auxilio tuo protinus implenda sunt, et quae clementiae nostrae auribus intimanda videantur. 2. In loco autem publico de communi utilitate provincialium sententia proferatur, atque id, quod maioris partis probaverit adsensus, sollemnis firmet auctoritas. D. V K. AUG. CONSTANTINOPOLI ARCADIO A. II ET RUFINO CONSS. a. 392</p>	
<p>CTh. 12.12.4 De legatis et decretis legationum IDEM <IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS> AA. AD MAMERTINUM P.P. Iuxta legem divi Constantini nihil post tractatum habitum civitatum voluntate mutetur sive mutiletur, sed integrae atque inlibatae civitatum petitiones ad magnificentissimae sedis tuae notitiam perferantur, ut sit examinis tui, quaenam ex his auxilio tuo implenda protinus, quae clementiae nostrae auribus intimanda videantur. DAT. VII ID. SEPT. AQUILEIAE DIVO IOVIANO ET VARRONIANO CONSS. a. 364</p>	<p>CTh. 12.12.12 De legatis et decretis legationum IMPPP. THEODOSIUS, ARCADIUS ET HONORIUS AAA. APODEMIO P.P. PER ILLYRICUM Si quod extraordinarium concilium postulatur, cum vel ad nos est mittenda legatio vel vestrae sedi aliquid intimandum, id, quod inter omnes communi consilio tractatuque convenerit, minime in examen cognitoris ordinarii perferatur. Provincialium enim desideria, quibus necessaria saepe fortuitis remedia deposcuntur, vobis solis agnoscere atque explorare permittimus, nobis probationem ac iudicium reservamus. 1. Ad provinciale concilium in una frequentiore totius provinciae urbe cunctos volumus convenire, qui pri-matum honorantur insignibus, exceptis praefectoriis, quos dignitatibus ampliatis indi-gnum a consiliantibus praeteriri, indignius vero ad publicum cum honoris iniuria devo-cari; unde honestum esse censemus de singulis quae tractanda erunt intra domos suas eos consuli, 2. ut nec plebi mixta dignitas inclinetur nec eius, cuius praesentiae copia deerit, probatum in re publica consilium neglegatur; scilicet ut in loco publico de com-muni utilitate sententia proferatur atque id, quod maioris partis probarit adsensus, sol-lemnis firmet auctoritas. DAT. V KAL. AUG. CONSTANTINOPOLI ARCADIO A. II ET RUFINO CONSS. a. 392</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
le rubriche nei due codici sono simili

Tabella 2 b

<p>C. 10.71.1 De tabulariis scribis logographis et censualibus IMP. CONSTANTIVS A. AD CATVLLINVM PP. Nullus omnino ex tabulariis vel scribis vel logographis eorumque filiis in quocumque officio militet, sed ex omnibus officiis, nec non et si intra nostrum palatium militant, necdum impleto quinquennio reperti et retracti protinus officiis municipalibus reddantur. D. VIII K. IUL. LAVRIACO MARCELLINO ET PROBINO CONSS. a.341</p>	
<p>CTh. 12.1.31 De decurionibus IDEM <IMPP. CONSTANTIVS ET CONSTANS> AA. AD CATVLLINVM P.P. Nullus omnino ex tabulariis vel scribis vel decurionibus eorumque filiis in quocumque officio militet, sed ex omnibus officiis, nec non et si intra nostrum palatium militant, necdum impleto quinquennio repperti et retracti protinus curiis officiisque municipalibus reddantur. DAT. VIII KAL. IUL. LAVRIACO MARCELLINO ET PROBINO CONSS. a. 341</p>	<p>CTh. 8.2.1 De tabulariis, logografis et censualibus IMP. CONSTANTIVS A. AD CATVLLINVM P.P. Nullus omnino ex tabulariis vel scribis vel decurionibus eorumque filiis in quocumque officio militet, sed ex omnibus officiis, nec non et si intra nostrum palatium militant, necdum inpleto quinquennio reperti et retracti protinus curiis officiis que municipalibus reddantur. DAT. VIII KAL. IUL. LAVRIACO MARCELLINO ET PROBINO CONSS. . a. 341</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi e *gemmae*;
la rubrica del C. è identica ad una delle due del CTh.

Tabella 2 b

<p>C. 10.72.4 De susceptoribus praepositis et arcariis IDEM <IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS> AA. AD FLORENTIUM COMITEM SACRARUM LARGITIONUM. Neminem susceptionis munere functum ad idem munus adstringi, nisi prius se vinculo sollicitudinis superioris absolverit. Nam neque eos qui placuerint gravare iusti est, neque illos qui displicuerint tenere prudentis. 1. Integro igitur singuli anniversario anno transcurso cogantur exponere, quibus titulis suscepta disperserint, ut facilius, si quis in furto fuerit deprehensus, recentem queat redintegrare iacturam. 2. Non perpetui autem exactores teneantur in continuata vexandorum provincialium potestate, veluti concussionum dominatione, sed per annos singulos iudiciaria sedulitate mutantur, nisi aut consuetudo civitatis aut raritas ordinis eos per biennium esse compellat. D. XV K. OCT. MANTEBRI GRATIANO NOB. PUERO ET DAGALAIFO CONSS. a. 366</p>	
<p>CTh. 12.6.11 De susceptoribus, praepositis et arcariis IDEM <IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS> AA. AD FLORENTIUM COMI- TEM SACRARUM LARGITIONUM Neminem biennio iugi allegationis officiis inservire permittat, neminem ab huiusmodi munere ad idem munus adstringi, nisi prius se vinculo sollicitudinis superioris absolverit. Nam neque eos qui placuerint gravare iusti est neque illos qui displicuerint tenere prudentis. Integro igitur singuli anniversario anno transcurso cogantur exponere, quibus titulis suscepta disperserint, ut facilius, si quis in furto fuerit deprehensus, recentem queat redintegrare iacturam. DAT. XV KAL. OCT. MANTEBRI GRATIANO N. P. ET DAGALAIFO CONSS. a. 366</p>	<p>CTh. 12.6.22 De susceptoribus, praepositis et arcariis IDEM <IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS> AAA. AD PAULINUM PRAEFECTUM AUGUSTALEM Non perpetui exactores in continuata vexandorum provincialium potestate veluti concussionum dominatione teneantur, sed per annos singulos iudiciaria sedulitate mutantur, nisi aut consuetudo civitatis aut raritas ordinis eos per biennium esse compellat. Quod nisi factum fuerit, scias te et officium tuum non minus multa quam gravi poena esse plectendum. DAT. PRID. KAL. DEC. CONSTANTINOPOLI HONORIO N. P. ET EVODIO V. C. CONSS. a. 366</p>

Annotazioni:

nel C. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
 il C. mantiene inalterata la rubrica.

Tabella 2 b

<p>C. 11.7.7 De metallariis et metallis et procuratoribus metallorum IMP. THEODOSIUS A. MAXIMINO COMITI SACRARUM LARGITIONUM. Metallarii sive metallariae, qui quaeve ea regione deserta, ex qua videntur oriundi vel oriundae, ad externa migraverint, indubitanter sine ulla temporis praescriptione ad propriae originis stirpem laremque una cum sua subole revocentur, et quos domus nostrae secreta retineant. Sciant autem nullum exinde praeiudicium fisco esse generandum, etiamsi is, quem metallicum esse constiterit, privatis censibus suum nomen indiderit. D. V ID. IUL. CONSTANTINOPOLI VICTORE VC. CONS. a. 424</p>	
<p>CTh. 10.19.5 De metallis et metallariis IMPPP. VALENTINIANUS, VALENS ET GRATIANUS AAA. FORTUNATIANO COMITI RERUM PRIVATARUM Nullam partem Romani orbis credimus relinquendam, ex qua non metallarii, qui incolunt latebras, producantur, et quos domus nostrae secreta retinent. Et in comprehendendis eis investigatores eorum rectores congruis auxiliis prosequantur. DAT. PRID. KAL. MAI. ANTIOCHIAE VALENTINIANO NB. P. ET VICTORE CONSS. a. 369</p>	<p>CTh. 10.19.15 De metallis et metallariis IMP. THEODOSIUS A. MAXIMINO COMITI SACRARUM LARGITIONUM Metallarii, qui ea regione deserta, ex qua videntur oriundi, ad externa migrarunt, indubitanter ad propriae originis stirpem laremque revocentur. Eorum autem earumque progenies, qui ex domibus privatorum eligere maluerunt consortia nuptiarum, aequa inter fiscum meum et parentes suos lance dividatur, ita ut, qui singulorum tantummodo filiorum probabuntur esse genitores, ex integro unicis fisco affectibus cedant: in posterum cunctis metallariorum condicionem necessario secuturis, quicumque ex ipsis et ex quo-cumque fuerint latere procreati. 1. Qui vero metallica loca praedictae obnoxia functioni emisse perhibentur, isdem procul dubio, quae auctores eorum implere consueverant, muniis subiacebunt. Nam de his, qui ad census annonarios transierunt, observandum est, ut illi, qui ante quinquennium tantummodo nexibus privatorum videntur impliciti, sine dubio ad originem propriam redire cogantur, ex aequo cum publicis fundis eorum subole dividenda et unico filio metallariorum origini vindicando, omni tamen ceteris in futurum huiusmodi licentia arte praeclusa. Quod si quis postea illud quod nunc prohibetur fecerit, sciat nullum exinde praeiudicium fisco esse generandum, etiamsi is, quem metallicum esse constabit, privatis censibus suum nomen indiderit. DAT. V ID. IUL. CONSTANTINOPOLI VICTORE V. C. CONS. a. 424</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
la rubrica del C. è simile a quella del CTh.

Tabella 2 b

<p>C. 11.15.1 De privilegiis corporatorum urbis Romae IMPPP. VALENTINIANUS THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. AD ALYPIUM PU. Nulli sit liberum, nulli permissum, ut novum aliquid urbis incolae in urbe sustineant, sed in honorem aeternae urbis corporatis indulta suffragia valere praecipimus. 1. Cura autem rectorum provinciarum corporati urbis Romae, qui in peregrina transgressi sunt, redire cogantur, ut servire possint functionibus, quas imposuit antiqua sollemnitas. D. PRID. ID. IUL. AQUILEIAE TATIANO ET SYMMACHO CONSS. a.391</p>		
<p>CTh. 14.2.2 De privilegiis corporatorum urbis Romae IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIIUS AAA. AD ALYPIUM P.U. Nulli sit liberum, nulli permissum, ut novum aliquid urbis incolae in urbe sustineant. DAT. PRID. ID. IUL. AQUILEIAE TATIANO ET SYMMACHO CONSS. a.391</p>	<p>CTh. 14.2.3 De privilegiis corporatorum urbis Romae IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. FLORENTINO P.U. In honorem aeternae urbis corporatis indulta suffragia valere praecipimus. ET CETERA.. DAT. XV KAL. APRIL. MEDIOLANO CAESARIO ET ATTICO CONSS. a.397</p>	<p>CTh. 14.2.4 De privilegiis corporatorum urbis Romae IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. PALMATO P.U. Cura rectorum provinciarum corporati urbis Romae, qui in peregrina transgressi sunt, redire cogantur, ut servire possint functionibus, quas imposuit antiqua sollemnitas. DAT. XV KAL. APRIL. MEDIOLANO CAESARIO ET ATTICO CONSS. a.412</p>

Annotazioni:

nel CTh. le tre costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;
il C. mantiene inalterata la rubrica.

Tabella 2 b

<p>C. 11.23.3 De canone frumentario urbis Romae IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. MESSALAE PP. Neminem patimur in mutando canone urbis Romae nostrae clementiae beneficium postulare: sed etiam ea rescripta, quae quoquo modo potuerint impetrari, suscipi non sinimus. Eos vero, qui contra haec fecerint, in duplum retinendos esse decernimus. 1. Vicarios quin etiam ceterosque iudices, nisi deinceps ab usurpatione urbicarii canonis abstineant, deportationis poena detineri, primates officiorum capitali supplicio subiugari perpetua auctoritate sancimus. D. PRID. NON. SEPT. ALTINO THEODORO VC. CONS. a. 399</p>	
<p>CTh. 14.15.5 De canone frumentario urbis Romae IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. MESSALAE P.P. Neminem patimur in mutando canone urbis Romae nostrae clementiae beneficium postulare. Ideoque evidenti praeceptione consulentes non solum ea rescripta, quae quoquomodo potuerint impetrari, suscipi non sinimus, verum etiam illa vacuari, quae praeteritum quoque tempus elicit. Ac ne ullus subreptioni patescat aditus, eos, qui posthac commutari sibi canonem in fraudem venerandae urbis poposcerint, ad duplum retinendos esse decernimus, ut vetus dispositio suum robur obtineat. DAT. PRID. NON SEPTEMB. ALTINO THEODORO V. C. CONS. a.399</p>	<p>CTh. 14.15.6 De canone frumentario urbis Romae IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. MESSALAE P.P. Ne deinde facinora inpunitate coalescant, evidenti praeceptione decernimus, ut a vicario ceterisque iudicibus, quos ex urbicario canone quidquam usurpasse constiterit, in quadruplum praesumpta poscantur, ita ut duplum iudices, duplum eorum officia cogantur inferre. Deinceps autem nisi ab huiusmodi scelere temperetur, iudices deportationis poena retinendos, primates officiorum capitali supplicio subiugandos perpeti auctoritate sancimus. ET CETERA. DAT. IIII KAL. OCTOB. ALTINO THEODORO V. C. CONS. a.399</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni, date a pochi giorni di distanza al medesimo destinatario, sono nello stesso titolo e consecutive
 il C. mantiene inalterata la rubrica;

CTh. 14.15.6 è *iungenda* a CTh. 1.12.7 *De officio proconsulis et legati* (=C. 12.55.3 *De apparitoribus proconsulis et legati*) e 11.7.15 *De exactionibus* non inserita in C.

Tabella 2 b

<p>C. 11.43.3 De aquaeductu IDEM <IMPPP. VALENTINIANUS THEODOSIUS ET ARCADIUS> AAA. ALBINO PU. ROMAE Eos, qui aquae copiam vel olim vel nunc per nostra indulta meruerunt, usum aut ex castellis aut ex ipsis formis iubemus elicere neque earum fistularum quas matrices vocant cursum ac soliditatem attemptare vel ab ipso aquaeductu trahere. 1. Quod si quis aliter fecerit, non solum id quod prius iure beneficii fuerat consecutus amittat, verum pro condicione quoque personae severissima poena plectetur. D. V K. SEPT. ROMAE TIMASIO ET PROMOTO CONSS. a.389</p>	
<p>CTh. 15.2.5 De aquaeductu IDEM <IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS> AAA. ALBINO P.U. ROMAE Eos, qui aquae copiam vel olim vel nunc per nostra indulta meruerunt, eius usum aut ex castellis aut ex ipsis formis iubemus elicere neque earum fistularum quas matrices vocant cursum ac soliditatem adtemptare. DAT. V KAL. SEPTEMB. ROMAE TIMASIO ET PROMOTO CONSS. a.389</p>	<p>CTh. 15.2.6 De aquaeductu IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. AD AFRICANUM P.U. Quicumque ex aquaeductu magis quam ex castellis aquae usum putaverit derivandum, etiam id quod prius iure beneficii fuerat consecutus amittat. In eum vero pro condicione personae conveniet severissimo supplicio vindicari, qui adversus statuta huius oraculi avidae cupiditatis noluerit frena cohibere, ut privatis indulti meatus mensura famuletur. PROPOSITA IIII KAL. IUN. CONSTANTINOPOLI OLYBRIO ET PROBINO CONSS. a.395</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;
 il C. mantiene inalterata la rubrica.

Tabella 2 b

<p>C. 11.45.1 De venatione ferarum IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. MAURIANO COMITI DOMESTICORUM ET VICES AGENTI MAGISTRI MILITUM Occidendorum leonum cunctis facimus potestatem neque aliquam sinimus quemquam calumniam formidare. 1. Bestias autem, quae ad comitatum ab omnibus limitum ducibus transmittuntur, non plus quam septem diebus intra singulas civitates retineri praecipimus: violatoribus eorum quinas libras auri fisci viribus illaturis. D. XIII K. IUN. CONSTANTIO ET CONSTANTE VV. CC. CONSS. a. 414</p>	
<p>CTh. 15.11.1 De venatione ferarum IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS AA. MAURIANO COMITI DOMESTICORUM ET VICES AGENTI MAGISTRI MILITUM Occidendorum leonum cunctis facimus potestatem, neque aliquando sinimus quemquam calumniam formidare, cum et salus nostrorum provincialium voluptati nostrae necessario praeponatur et haec ipsa propria voluptas intercludi minime videatur, quandoquidem occidendi feras, non venandi venundandique licentiam dederimus. Occidendi igitur memoratas feras, et ducibus et officiis eorum conventis, cunctis licentia tribuatur. DAT. XIII KAL. IUN. CONSTANTIO ET CONSTANTE VV. CC. CONSS. a. 414</p>	<p>CTh. 15.11.2 De venatione ferarum IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. MONAXIO P.P. Praesidialis officii Eufratensis deploratione conperimus eos, qui transductioni ferarum a duciano officio deputantur, pro septem vel octo diebus contra legationum formam tres vel quattuor menses in Hieropolitanam urbem residentes post expensas tanti temporis etiam caveas exigere, quas nulla praeberi consuetudo permittit. Ideoque praecipimus, bestias, quae ad comitatum ab omnibus limitum ducibus transmittuntur, non plus quam septem diebus intra singulas civitates retineri; scientibus ducibus et eorum officiis, si quid contra haec commissum fuerit, quinas se libras auri fisci viribus inlaturos. DAT. V KAL. OCTOB. CONSTANTINOPOLI D. N. HONORIO A. XI ET CONSTANTIO II V. C. CONSS. a. 417</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;
il C. mantiene inalterata la rubrica.

Tabella 2 b

<p>C. 11.72.1 De conductoribus et procuratoribus sive actoribus praediorum fiscalium et domus Augustae IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. BASSO PP. Conductores hominesve augustissimae domus nostrae, quotiens de causa ad domum regiam pertinente aliquid quaestionis emerit, non aliter quam ex legum ordine, quibus similiter omne hominum genus tenetur, vel excipiant vel inferant actiones: nec aliorum litigatorum negotio intercedant nec sententiam iudicantium aut illicito patrocinii sui fomite iura conturbent, nullive executionis suae turbulentum ministerium audeant commodare: non privatis se negotiis, non publicis misceant: nec quiescentem domum delatio ulla sollicitet, ne eos inconsultae pertinaciae sero paeniteat. Gravior enim poena constituenda est in hos, qui nostri iuris sunt et nostra debent custodire mandata. D. PRID. NON. MART. RAVENNAE THEODOSIO XII ET VALENTINIANO II AA. CONSS.a. 426</p>	
<p>CTh. 10.4.1 De actoribus et procuratoribus et conductoribus rei privatae IMP. CONSTANTINUS A. AD PHILIPPUM VICARIUM URBIS. Si quis ab actore rerum privatarum nostrarum sive a procuratore fuerit vexatus, super eius calumniis vel depraedationibus deferre querimoniam non dubitet. Quae res cum fuerit comprobata, sancimus, ut idem, qui contra provincialem quicumque moliri fuerit ausus, publice concremetur, quoniam gravior poena constituenda est in hos, qui nostri iuris sunt et nostra debent custodire mandata. DAT. III NON. MAR. HERACLEAE CONSTANTINO A. III. ET LICINIO III. CONSS. a.313</p>	<p>CTh. 10.26.1 De conductoribus et hominibus domus Augustae IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. BASSO P.P. Conductores hominesve augustissimae domus nostrae nullum cuiuslibet nomen militiae usurpent, nullius cingulo dignitatis utantur, ne ex hoc sibi erigendi supercilii fastus, sacro numini nostrae pietatis oriatur invidia. Sed quotiens de causa ad domum regiam pertinente aliquid quaestionis emergit, non aliter quam ex legum ordine, quibus similiter omne hominum genus tenetur, vel excipiant vel inferant actionem, nec aliorum litigatorum negotio intercedant nec sententiam iudicantium aut illicito patrocinii sui fomite iura conturbent nullique executionis suae turbulentum ministerium audeant commodare; non privatis se negotiis, non publicis misceant; nec quiescentem domum delatio ulla sollicitet, ne eos inconsultae pertinaciae sero paeniteat. DAT. PRID. NON. MART. RAVENNAE THEODOSIO XII ET VALENTINIANO II AA. CONSS. a.426</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;

la rubrica del C. in qualche modo fonde le due del CTh.

CTh. 10.4.1 è utilizzata anche in C. 3.26.9 *Ubi causae fiscales vel divinae domus hominumque eius agantur*;

Tabella 2 b

<p>C. 12.16.3 De decurionibus et silentiariis IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. FLAVIANO PP. Decurionibus et silentiariis, etiam si ad superiorem gradum successu meliore transcendunt, omnia privilegia, quae iam dudum divorum principum iudicio meruerunt, legis istius praeceptione noveris esse firmata, non praeiudicatura quacumque generalitate pragmatica. 1. Nec angarias vel parangarias sive paraveredos ulla eis amplissimae praeceptionis imponat auctoritas. Sordidis quoque muneribus, excoctione calcis et superindicti gravamine eos liberamus. 2. Domus quoque eorum non tantum in hac sacratissima urbe, sed in qualibet alia positas civitate immunes ab omni hospitem cuiuslibet dignitatis inquietudine vindicamus: permessa eis veniendi ad comitatum licentia praeter evocatoriae securitatem. Multa decem librarum auri iudicibus provinciarum eorumque officiis infligenda, si statuta numinis nostri crediderint esse contemnenda. 3. His addimus, ut, cum optatam quietem acceperint et inter viros illustres senatores coeperint numerari, honore curiae sine aliqua functione laentur, immunitatisque gaudio plena dignitatis laetitia potiantur, ut dignitatem solam habeant ex senatu: sub hac videlicet definitione, ut triginta tantummodo numero ea privilegia consequantur, decuriones quoque tres. 4. Sed eos tunc demum perpotiri decernimus beneficiis supra scriptis, cum per continuos tredecim annos inculpatas excubias peregerint. D. VIII K. APRIL. RAVENNAE AETIO ET VALERIO CONSS. a. 432</p>	
<p>CTh. 6.23.3 De decurionibus et silentiariis IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. FLAVIANO P.P. Decurionibus et silentiariis vel his, qui post hanc militiam honoratae quietis otio perfruuntur vel ad superiorem gradum successu meliore transcendunt, omnia privilegia, quae iam dudum divorum principum iudicio meruerunt, legis istius praeceptione noveris esse firmata. Illa quoque, quae prioribus indultis omnia videntur, adicienda esse censemus, ne angarias vel parangarias sive paraveredos ulla eis amplissimae praeceptionis imponat auctoritas. A sordidis quoque muneribus, excoctione calcis et superindicticiis titulis, non praeiudicatura quacumque generalitate pragmatici, peculiari eos beneficio esse iubemus alienos, permessa veniendi ad comitatum licentia praeter evocatoriae securitatem, et multa X librarum auri iudicibus provinciarum eorumque officiis infligenda, si statuta numinis nostri crediderint esse temnenda. DAT. VIII KAL. APRIL. RAVENNA AETIO ET VALERIO CONSS. a. 432</p>	<p>CTh. 6.23.4 De decurionibus et silentiariis IDEM <IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS> AA. DARIO VIRO INLUSTRI P.P. ORIENTIS. Decurionum et silentiariorum meritis provocati conlata in eos beneficia, quae dominus ac filius noster Valentinianus semper Augustus erga eos contulit, confirmamus, specialibus eosdem privilegiis honorantes, ut eorum videlicet possessiones nullas angarias sive parangarias vel etiam paraveredos alicuius calumnia dare cogantur nec sordidis sint adstricti muneribus. Omni quoque eos excoctione calcis, omni superindicti gravamine liberamus, licentiam post militiam habeant facultatem, provinciarum rectoribus eorumque apparitionibus denarum librarum auri dispendio feriendis, si mansuetudinis nostrae statuta violare temptaverint. 1. His addimus, ut, cum optatam quietem acceperint et inter senatores coeperint numerari, honore curiae sine aliqua functione laentur immunitatisque gaudio plena dignitatis laetitia potiantur, nec praetoriano nomine pulsandi nec glebali onere praegravandi, sed ut dignitatem solam habeant ex senatu. Domos quoque eorum vel in hac sacratissima urbe vel in qualibet alia positas civitate immunes ab omni hospitem cuiuslibet dignitatis inquietudine vindicamus: sub hac videlicet definitione, ut triginta tantummodo numero haec privilegia consequantur, decuriones quoque tres, quos numquam plures fieri inveterata consuetudo permisit. 2. Sed eos tum demum potiri decernimus beneficiis supra scribitis, cum continuos tredecim annos inculpatas excubias peregerint. Inlustris auctoritas tua statuta nostrae clementiae edictis propositis ad omnium notitiam faciet pervenire. DAT. XVII KAL. APRIL. CONSTANTINOPOLI POST CONSULATUM ISIDORI ET SENATORIS VV. CC. a.437</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive; una occidentale ed una orientale sono e ultime del titolo;
il C. mantiene inalterata la rubrica

Tabella 2 b

Tabella 2 b

<p>C. 12.21.1 De principibus agentum in rebus IMPPPP. GRATIANUS VALENTINIANUS THEODOSIUS ET ARCADIUS AAAA. CYNEGIO PP. Agentes in rebus post palmam laboris emeriti principatus honore remuneramus. Atque ideo officiales tam ad necessitates publicas quam privatas non nisi principe mittantur auctore, nullarumque sine ipso cuiquam mandetur exhibitio personarum, etiamsi intercessio in locis degentis officii fuerit impertita. 1. Causarum etiam patronos volumus esse conventos, ne ignorante principe ullam postulationem introducant, neve sub unius persona suscepti fraude quadam aliena negotia inserenda esse pertemptent. 2. Quod si fuerit definitio contempta, decem libras auri fisco nostro ab officio tuo iubemus inferri. D. PRID. K. MART. CONSTANTINOPOLI HONORIO NP. ET EUODIO CONSS. a. 386</p>	
<p>6.28.3 De principibus agentum in rebus IDEM AA. ET ARCADIUS A. CYNEGIO P.P. Agentes in rebus post palmam laboris emeriti principatus honore muneramus. Atque ideo officialis tam ad necessitates publicas quam privatas non nisi principe mittatur auctore nullarumque sine ipso cuiquam mandetur exhibitio personarum. DAT. PRID. KAL. MART. CONSTANTINOPOLI HONORIO NOB. P. ET EVODIO CONSS. a. 386</p>	<p>6.28.4 De principibus agentum in rebus IMPPP. VALENTINIANUS, THEODOSIUS ET ARCADIUS AAA. AD PINIANUM PRAEFECTUM. Nulla exsecutio sine adnotatione principis usurpatione officii concedatur, hoc adiecto, ut, etiamsi intercessio in locis degentis officii fuerit impertita, adscribitio tamen principis executionem fieri oportere demandet. Quae definitio si fuerit praeterita, decem libras auri fisco nostro ab officio sinceritatis tuae statim iubemus inferri. Qua admonitione etiam causarum patronos volumus esse conventos, ne ignorante principe ullam postulationem introducant neve sub unius persona susceptis fraude quadam aliena negotia inserenda esse pertemptent. DAT. VI ID. SEPT. MEDIOLANO VALENTINIANO A. III ET EUTROPIO CONSS. a. 387</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo e consecutive;

il C. mantiene inalterata la rubrica;

CTh. 6.28.3 è *iungenda* di 6.26.4 *De proximis, comitibus dispositionum ceterisque, qui in sacris scriniis militant* (=C.12.19.1 *De proximis sacrorum scriniorum ceterisque qui in sacris scriniis militant*).

Tabella 2 b

<p>C. 12.35.13 De re militari IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. ROMULIANO PU. Nemo miles ex his, qui praesentes divino obsequio nostrae clementiae deputati sunt et qui in hac esse urbe praesente comitatu concessi sunt quive de aliis numeris vel legionibus sunt, vel sibi vacet vel aliena obsequia sine nutu principali peragere audeat. Qui autem in huiusmodi facinore fuerint convicti, militia exuti poenas consentaneas luere compellantur: ii autem, qui in privato obsequio militem retinere fuerint reperti, quinque libris auri multae nomine feriuntur. 1. Sin vero quisquam missus a numero vel a tribuno ad comitatum serenitatis nostrae pervenerit (aliter enim eos hoc facere vetamus), ilico se viris illustribus comitibus, sub quorum regimine constituti sunt, offerre festinet et causas profectionis exponat, ut et responsum caeleste mereatur et citam remeandi accipiat facultatem. 2. Si quos autem milites per provincias relictis propriis numeris passim vagari praesides earum cognoverint, correptos faciant custodiri, donec de his clementiae nostrae auribus intimetur et, quid fieri oporteat, decernamus. D. K. FEBR. CONSTANTINOPOLI HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. a. 398</p>		
<p>CTh. 7.1.15 De re militari IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS AA. REMISTHEO DUCI ARMENIAE Si quis posthac militem in privato obsequio repertus fuerit retinere, quinque libras auri multae nomine feriatur. DAT. XII KAL. MART. CONSTANTINOPOLI ARCADIO IIII ET HONORIO III AA. CONSS. a. 396</p>	<p>CTh. 7.1.16 De re militari IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. THEOFILO VICARIO ASIAE Si quos milites per provincias relictis propriis numeris passim vagari cognoveris, correptos facias custodiri, donec de his clementiae nostrae auribus intimetur et quid fieri oporteat decernamus; ita ut, si quis miles in provincia sine suo numero repertus fuerit ac post elapsus esse nuntiabitur, facultatum suarum, periculo totius officii, condemnatione gravissime vindicetur. DAT. V KAL. FEB. CONSTANTINOPOLI HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. a. 398</p>	<p>CTh. 7.1.17 De re militari IDEM <IMPP. ARCADIUS ET HONORIUS> AA. ROMULIANO P.U. Si qui miles ex his, qui praesentes divino obsequio nostrae clementiae deputati sunt et qui in hac esse urbe praesente comitatu concessi sunt quive de aliis numeris vel legionibus sunt, repertus fuerit vel sibi vacans vel alieno obsequio contentus, nobis ilico nuntietur, ita ut conscii, qui talium praesentiam non praebuerint, viginti libras auri sciant esse se multandos. 1. Sin vero quisquam missus a numero vel a tribuno ad comitatum serenitatis nostrae pervenerit, ilico se viris inlustribus comitibus offerre festinet et causas profectionis exponat, ut et responsum caeleste mereatur et citam remeandi accipiat facultatem. DAT. KAL. FEB. CONSTANTINOPOLI HONORIO A. IIII ET EUTYCHIANO CONSS. 398</p>

Annotazioni:

nel CTh. le tre costituzioni, di cui due date a distanza di pochissimi giorni a due destinatari diversi, sono nello stesso titolo e consecutive;
il C. mantiene inalterata la rubrica.

Tabella 2 b

<p>C. 12.40.8 De metatis et epidemeticis IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. HELIONI MAGISTRO OFFICIORUM Archiatros nostri palatii nec non urbis Romae et magistros litterarum pro necessariis artibus et liberalibus disciplinis nec non picturae professores, si modo ingenui sunt, hospitali molestia quoad vivent liberari praecipimus D. XIII K. SEPT. HIERIO ET ARDABURIO CONSS. a. 427</p>	
<p>CTh. 13.3.18 De medicis et professoribus IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. HELIONI MAGISTRO OFFICIORUM Habente propriam firmitatem secundo nostrae maiestatis oraculo, quod de excusandis sive praebendis his quae militantibus debentur hospitiis promulgatum est, illa, quae dudum circa archiatros et magistros sanximus litterarum, observentur. Hos enim pro necessariis artibus et liberalibus disciplinis hospitali molestia, quoad viverent, liberari praecipimus. Inlibata ergo permaneant illa, quae quondam circa archiatros, quos in palatio nostro primi vel secundi ordinis comites militasse constiterit, et circa liberalium litterarum magistros videntur a nobis iustissime constituta. DAT. XIII KAL. SEPTEMB. HIERIO ET ARDABURE CONSS. a. 427</p>	<p>CTh. 13.4.4 De excusationibus artificum IMPPP. VALENTINIANUS, VALENS ET GRATIANUS AAA. AD CHILONEM VICARIUM AFRICAE Picturae professores, si modo ingenui sunt, placuit neque sui capitis censione neque uxorum aut etiam liberorum nomine tributis esse munificos et ne servos quidem barbaros in censuali adscribtione profiteri, ad negotiatorum quoque conlationem non devocari, si modo ea in mercibus habeant, quae sunt propria artis ipsorum. Pergulas et officinas in locis publicis sine pensione optineant, si tamen in his usum propriae artis exercent, neve quemquam hospitem inviti recipiant, lege praescripsimus neve pedaneorum iudicum sint obnoxii potestati arbitriumque habeant consistendi in civitate, quam elegerint, neve ad prosecutiones equorum vel ad praebendas operas devocentur; neve a iudicibus ad efficiendos sacros vultus aut publicorum operum expolitionem sine mercede cogantur. Quae omnia sic concessimus, ut, si quis circa eos statuta neglexerit, ea teneatur poena, qua sacrilegi cohercentur. DAT. XII KAL. IUL. TREVIRIS GRATIANO A. III ET EQUITIO CONSS. a. 374</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;
 la rubrica del C. è diversa da entrambe le due nel CTh.

Tabella 2 b

<p>C. 12.45.1 De desertoribus et occultatoribus eorum IMPPP. GRATIANUS VALENTINIANUS ET THEODOSIUS AAA. AD SYAGRIUM PP. Si quis forte desertorem agro tectoque suscepit atque apud se diu passus fuerit delitescere, actor quidem vel procurator loci, qui hoc sciens prudensque commiserit, capitali supplicio subiugetur, dominus vero, si huius rei conscius fuerit, praedii, in quo latuerit desertor, amissione puniatur. 1. Si quis autem desertorem prodiderit mediocris loci ingenuus, immunitate potiat. 2. Neque solum de his loquimur, qui proxime signis felicibus applicati militiae rudimenta timuerunt, verum etiam qui stipendiis militaribus degenerem latebram praebuisse monstrantur. 3. Desertor autem habebitur quisquis belli tempore aberit a signis. Horum qui sponte processerit, peccati anterioris supplicium non timebit. Sin vero flagitiosa ignavia delitescat, per eum, in cuius domo fuerit, invigilantibus extrinsecus quoque officiis publicis, ubicumque correptus severitati iudicis offeratur, degeneri morte gladium subiturus. 4. Si autem rector provinciae propositam severitatem vel gratia vel dissimulatione distulerit, patrimonii atque existimationis damno subiciatur et in officii primores capitaliter vindicetur. PP. ID. IUL. ROMAE GRATIANO V ET THEODOSIO AA. CONSS. a. 380</p>	
<p>CTh. 7.18.4 De desertoribus et occultatoribus eorum IDEM <IMPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS> AAA. AD SYAGRIUM P.P. Si quis latebram praebuerit desertori, possessionis, in qua latuerit, amissione multatus etiam graviolem sententiam pertimescat. Porro actorem flammis subiciendum esse non dubitet, qui in perniciem fortasse domini aut sceleris participatione confovit aut dissimulatione neglexit. 1. At vero si desertorem servus prodiderit, libertate donetur; si mediocris loci ingenuus, immunitate potiat. 2. Neque solum eos loquimur, qui proxime signis felicibus adplicati militiae rudimenta timuerunt, verum qui stipendiis militaribus degenerem latebram praebuisse monstrantur. 3. Desertor autem habebitur, quisquis belli tempore aberit a signis. Horum qui sponte processerit, peccati anterioris supplicium non timebit. Sin vero flagitiosa ignavia delitescat, per eum, in cuius domo fuerit, invigilantibus forinsecus quoque officiis publicis, ubicumque correptus severitati iudicis offeratur, degeneri morte gladium subiturus. 4. Si autem rector provinciae propositam severitatem vel gratia vel dissimulatione distulerit, patrimonii atque existimationis damno subiciatur et in officii primores capitaliter vindicetur. PROPOSITA ID. IUL. ROMAE GRATIANO V ET THEODOSIO I AA. CONSS. a.380</p>	<p>CTh. 7.18.5 De desertoribus et occultatoribus eorum IDEM <IMPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS> AAA. NEOTERIO P.P. Si quis forte desertorem agro tectoque suscepit atque apud se diu passus fuerit delitescere, actor quidem vel procurator loci, qui hoc sciens prudensque commiserit, capitali supplicio subiugetur, dominus vero, si huius rei conscius fuerit, praedii, in quo latuerit desertor, amissione puniatur. DAT. XVII KAL. FEB. EUCHERIO ET SYAGRIO VIRIS CLARISSIMIS CONSS. a. 381</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni stesso titolo e consecutive;

il C. mantiene identica la rubrica

CTh. 7.18.4 è utilizzata anche in C. 7.13.4 *Pro quibus causis servi praemium accipiunt libertatem*

Tabella 2 b

<p>C. 12.50.3 De cursu publico angariis et parangariis IMP. CONSTANTIVS A. AD TAURVM PP. Evectiones ab omnibus postulentur, et tam iudices quam custodes publici cursus minime transire patiantur, antequam seriem evectionis adspexerint. 1. Quod si quis putaverit resistendum et sine evectione iter facere detegitur, vel ultra tempus quod evectioni insertum est publico cursu uti conatus sit, ubi repertus fuerit, eundem iussimus detineri et, si quidem dignitate praeditus sit, de eius nomine ad prudentiam tuam et ad illustrem virum comitem et magistrum officiorum referri. Adversus ceteros vero protinus indignatio competens exercenda est, quos sinceritas tua pro loco graduque militiae ibidem coerceri posse crediderit. D. VIII K. IUL. MEDIOLANI CONSTANTIO A. VIII ET IULIANO C. II CONSS. a.357</p>	
<p>CTh. 8.5.8 De cursu publico angariis et parangariis IDEM <IMP. CONSTANTIVS> A. AD TAURVM P.P. Evectiones ab omnibus postulentur, quacumque conspicui fuerint dignitate; non enim debet esse umquam efficax usurpatio, quae possit animalibus publici cursus inferre perniciem. Quod si quis putaverit resistendum et sine evectione iter facere detegitur, ubi repertus fuerit, eundem iussimus detineri ac de eius nomine ad prudentiam tuam et ad Musonium clarissimum virum comitem et magistrum officiorum referri. 1. Statuimus raedae mille pondo tantummodo superponi, birotae ducenta, veredo triginta; non enim ampliora onera perpeti videntur. 2. Octo mulae iungantur ad raedam aestivo videlicet tempore, hiemali decem; birotis trinas sufficere iudicavimus. Adque haec cuncta regionibus praestitutos curare praecipimus poena eis proposita. DAT. VIII KAL. IUL. MEDIOLANO CONSTANTIO A. VIII ET IULIANO CAES. II CONSS. a.357/356</p>	<p>CTh. 8.5.22 De cursu publico angariis et parangariis IDEM. <IMPP. VALENTINIANVS ET VALENS> AA. AD VOLUSIANVM P.U. Cunctos iudices laudanda tua sinceritas monebit, ut minime quosque transire patiantur, antequam seriem evectionis aspexerint et congrua subnotatione dimiserint. Sane cuiuscumque fuerit dignitatis qui nostra interdicta calcaverit, retentetur, dum super ipsius nomine ad mansuetudinem nostram querella dirigatur, cui vindicta non deerit. In eos autem protinus ultio competens exserenda est, quos sinceritas tua pro loco graduque militiae ibidem coerceri posse crediderit. 1. Praeterea illud adiungimus, ut parhippum vel avertarium nullus accipiat, nullus inpune praesumat, nisi eum nostrae serenitatis arbitrio aliqua necessitate cogente vir inlustris magister officiorum textui evectionis addiderit. PROLATA LITTERIS SUB DIE XII KAL. MART. ROMAE, ACCEPTA IIII KAL. APRIL. VENABRI CONSULATU VALENTINIANI ET VALENTIS AA. a. 365</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;

il C. mantiene inalterata la rubrica.

Tabella 2 b

<p>C. 12.50.8 De cursu publico angariis et parangariis IMPPP. VALENS GRATIANUS ET VALENTINIANUS AAA. AD AUSONIUM PP. Ut agendi itineris possit esse moderatio, deni veredi per dies singulos ex utraque parte dimittantur: poena quinque librarum auri minime defutura contra eos, qui statuta nostra neglexerint. D. XII K. MAI. TRIVERIS VALENTE VI ET VALENTINIANO II AA. CONSS. a. 378</p>	
<p>CTh. 8.5.35 De cursu publico angariis et parangariis IMPPP.VALENS, GRA- TIANUS ET VALENTINIANUS AAA. AD AUXONIUM P.P. A nullo umquam oppido aut frequenti civitate, mansione denique adque vico uno die ultra quinque veredorum numerus moveatur, ac si quis eorum, qui praepositi vocantur aut mancipis, publico denique cursui nomine aliquo praesunt, hunc quem praescribimus modum patiatum excedi, severissime sinceritatis tuae auctoritate conpescetur: aut militans exauctorationem subibit aut decurio vel manceps relegatione annua plectetur. Ii autem, qui suprascribtum numerum supergredi molientur, cuiuscumque sint honoris aut nominis, quinque argenti libris in unius veredi usurpatione multentur. 1. Si tamen necessitas maior coegerit, super sollemnem numerum iubemus admitti quos aut sacras litteras ferre constiterit aut habere in evectionibus adnotatum, ut aliqua de causa instantius ire iubeantur, quod vel spectabilis viri officiorum magistri vel sinceritatis tuae litteris oportebit adscribi, ut exstet evidens causa, quae praescribtum legis excedat. 3. In vehiculis etiam hac volumus ratione moderari, ne supra assium numero raeda moveatur. Quod facinus sublimis auctoritas tua si contra vetitum cernat admitti, pro motu suo severitate cohibebit. DAT. XII KAL. MAI. TREVIRIS VALENTE VI ET VALENTINIANO II AA. CONSS. a. 378</p>	<p>CTh. 8.5.40 De cursu publico angariis et parangariis IDEM <IMPPP. GRATIANUS, VALENTINIANUS ET THEODOSIUS> AAA. FLORO P. P. Iudicibus faciendae evectionis copiam denegamus cum id nostro numini et vestris tantum sit potestatibus reservandum. His enim tantum ambulandi facultatem iudices ex suo arbitrio praebituri sunt, quos in transmissione largitionalium titulorum prosecutores viderint constitutos, scituri, si definitionem nostram excesserint, se quidem XXV auri libris, officium vero quinquaginta esse multandos. 1. Sane ut etiam agendi itineris possit esse moderatio, seni veredi, singulae etiam raedae per dies singulos dimittantur. DAT. X KAL. AUG. CONSTANTINOPOLI ANTONIO ET SYAGRIO CONSS.</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;
il C. mantiene inalterata la rubrica;
CTh. 8.5.40 è utilizzata anche in C. 12.50.9, immediatamente successiva.

Tabella 2 b

<p>C. 12.52.1 De apparitoribus praefectorum praetorio et privilegiis eorum IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS AA. AD MAMERTINUM PP. Praefecturae cornicularios, qui annis singulis exeunt, post transactos corniculos nostram adorare purpuram volumus: quo honore perfunctis, cum iam missionem tenuerint, liberum otium damus, ut ad susceptionem vel cuiuslibet necessitatis officium minime devocentur. D. III K. FEBR. MEDIOLANI VALENTINIANO ET VALENTE AA. CONSS. a. 365</p>	
<p>CTh. 8.7.8 De diversis officiis et apparitoribus et probatoriis eorum IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS AA. AD MAMERTINUM P.P. Praefecturae cornicularios, qui annis singulis ex numero deputatorum exeunt, post transactos corniculos nostram adorare purpuram volumus, quo honore perfunctis, cum iam missionem tenuerint, liberum otium damus, ut ad susceptionem vel cuiuslibet necessitatis officium qui ex corniculario adoraverint minime devocentur. Haec igitur missio ea habeat privilegia, quae veterum principum sanctiones habere constiterit. DAT. III KAL. FEB. MEDIOLANO VALENTINIANO ET VALENTE AA. CONSS. a. 365</p>	<p>CTh. 12.10.1 Ne praefectianus exactoris vel curiosi vel horreorum custodis fungatur officio IMPP. VALENTINIANUS ET VALENS AA. AD ZOSIMUM PRAESIDEM EPIRI NOVAE Comperimus imperatoriae iussionis auctoritate neglecta praefectianos ad perniciem provincialium exitiumque remeasse et exactionibus in provincia meritis tuis credita vel potius lucris et quaestibus suis contra vetitum laborare, praeterea vel horreorum gerere custodiam vel curarum ius atque arbitrium sibi praesumere. Horum si quis existat, volumus huius auctoritate praecepti in futurum susceptorum officiis eum deputari deque eius nomine universa clementiae nostrae auribus intimari. DAT. XIII KAL. DEC. MEDIOLANO VALENTINIANO ET VALENTE IIII AA. CONSS. a. 365</p>

Nel CTh. le due costituzioni sono in titoli diversi;
la rubrica del C. è diversa da entrambe le due del CTh.
CTh. 8.7.8 è *iungenda* a CTh. 12.1.70 *De decurionibus*, non inserita nel C.

Tabella 2 b

<p>C. 12.57.12 De cohortalibus principibus corniculariis et primipilaribus IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS AA. ISIDORO PP. Si cohortalis apparitor aut obnoxius cohorti ad ullam adspiraverit dignitatem, spoliatus omnibus impetrati honoris insignibus ad statum pristinum revocetur: liberis etiam in tali eius condicione susceptis fortunae patriae mancipandis. 1. Quod si quis ex his ausus fuerit ullam adfectare militiam, nulla praescriptione temporis muniatur praeter eam scilicet, quae ex quadraginta annis colligitur: sed ad condicionem propriam retrahatur, ne ipse vel eius liberi post talem ipsius statum procreati quod cohorti debetur valeant declinare. 2. Sed nec ad aliam cohortalinus vel cohortalini filius audeat adspirare fortunam, cui maiorum suorum exempla praeiudicant. 3. Sed etiam cunctos, qui diversarum rerum negotiationibus detinentur, trapezitas scilicet vel gemmarum argentique vestiumve venditores, apothecarios etiam ceterosque institores aliarum mercium quibuscumque ergasteriis adhaerentes iubemus a provincialibus officiis removeri, ut omnis honor atque militia contagione huiusmodi segregetur. D. III NON. APRIL. CONSTANTINOPOLI ISIDORO ET SENATORE CONSS. 436</p>	
<p>CTh.8.4.28 De cohortalibus principibus corniculariis et primipilaribus IDEM <IMPP. HONORIUS ET THEODOSIUS> AA. ASCLEPIODOTO P.P. Valentinianae ceterarumque legum, quae diversa super temporibus usurpatae militiae statuerunt, auctoritate cessante haec praecipimus observari: primum ut neque curialis neque cohortalinus neque curialis aut cohortalini filius condicione deserta ad aliam audeat adspirare fortunam, cui maiorum suorum exempla praeiudicant. Dein, si quis memoratarum condicionum laqueis inretitus ad militiam armatam per subreptionem vel inlicitum patrocinium transierit et id curia, ex qua tiro ortus est, per decennium iugiter siluerit, ut is, qui in castris sine aliqua fortunae pristinae conventionem incessanter stipendia meruerit designata sibi et strenue susceptis armis insudaverit, minime conveniatur ulterius, sed privilegia et praemia viri fortis expectet. ET CETERA. DAT. XV KAL. IUN. CONSTANTINOPOLI ASCLEPIODOTO ET MARINIANO VV. CC. CONSS. a. 423</p>	<p>CTh. 8.4.30 De cohortalibus principibus corniculariis et primipilaribus IDEM <IMPP. THEODOSIUS ET VALENTINIANUS> AA. ISIDORO P.P. POST ALIA: EODEM EXEMPLO EUBULO P.P. ILLYRICI. Si cohortalis apparitor aut obnoxius cohorti ad ullam posthac adspiraverit dignitatem, spoliatus omnibus impetrati honoris insignibus ad statum pristinum revocetur, liberis etiam in tali eius condicione susceptis fortunae patriae mancipandis. 1. Si qui vero cohortalis vel subiectus cohorti ullam ante hanc legem gessit militiam aut coeptam dudum etiamnunc gerit aut causidicinam in foro amplissimae praefecturae Orientis adque Illyrici vel urbano profitetur iudicio, in eodem latorum pridem constitutionum sanctio observetur. 2. Post hanc vero legem si quis ex his ausus fuerit ullam affectare militiam, nulla praescriptione temporis muniatur, sed ad condicionem propriam retrahatur, ne ipse vel eius liberi post talem ipsius statum procreati quod cohorti debetur valeant declinare. DAT. III NON. APRIL. CONSTANTINOPOLI ISIDORO ET SENATORE CONSS. a. 436</p>

Annotazioni:

nel CTh. le due costituzioni sono nello stesso titolo, ma non consecutive;

il C. mantiene inalterata la rubrica;

CTh. 8.4.28 è iungenda con CTh. 6.35.14 *De privilegiis eorum, qui in sacro palatio militarunt*, non inserita nel C.

CTh. 8.4.30 è iungenda a 12.1.187 e 12.1.188 *De decurionibus* (=C.10.32.60 e C. 10.32. 55 *De decurionibus et filiis eorum et qui decuriones habentur quibus modis a fortuna curiae liberentur*)